

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Lajtán innen, Lajtán tul.

Debreczen, nov. 11.

A Taaffe-Steinbach féle miniszteriumnak letűnt a napja és helyette kezd fölkelni a Windischgrätz-é. — Az osztrák miniszterelnököt nem tudta megtartani állásában sem a tizenöt év óta összeszött érdekszálak ereje, sem az eddigi mosolygó uralkodói kegy.

Az egyre gyengülő, gyámoltalan politika megboszulta magát. A nagy, hatalmas Ausztria ölében felburjánzott a dudva, melynek tövise megsebezte a birodalom életerét, veszélyeztette annak épségét különösen azóta, mióta az 1870-iki tárgyalások vezére, az összekötő kapocs, az öreg Rieger legyőzött; mióta nem a régi orgona, hanem az újdivatu kintorna hangjaira hallgatnak az ifjú csehek.

Tapintatos kéz, tiszta agyvelő kell ahoz, hogy bonyolult politikai kérdéseket megoldani képes legyen egy államférfiu.

A régi rendszer nem bizonyult jónak Ausztriában; természetes dolog, hogy a gyengeség és megalkuvás után az ostrom-állapot és erőszak sem váltak be olyan eszközöknek, melyekkel a népeket delejes lánczokkal egymáshoz lehet kötni.

Elnyomásra dacz a felelet.

Egy mámoros népet előbb ki kell gyógyítani a deliriumból és csak azután van arra szükség, hogy megmutassuk neki az örvényt, melybe a rakoncátlan életmóddal bele zuhanhat.

Az osztrák államférfiak még csak most ébrednek fel és most kacsintanak át Magyarországra, hol láthatják azt, hogy a kiegyezés óta a valódi alkotmányos élet minő csodákat mivelt; látják azt, hogy egy nagy rendithetlen, tömör többség lehet egyedüli biztosítéka a nemzet-fejlesztésnek.

A Steinbach-féle választási reformtervezettel lehet előidézni pillanatnyi szemfényvesztést, de valódi és nagy eredményeket csak szabadelvű, demokratikus kormány tud felmutatni.

Nem a kiváltságok és születési előjogok czifra rongyai azok, melyekkel ékeskedni lehet a politikai élet nagy tusáiban, hanem egyedül a polgárerények glóriája emelheti fel a szereplő egyéneket és a pártokat magasabb színvonalra.

A három osztrákpárt végre egyesült és az ő hazafiságuk fényénél látni lehet a kelet felé kacsingató sláv töredék elképedését, elsápadását.

Szétforgácsolt szilánkokból erős bástya lett, melyen megtörik ugy a csehek garázdálkodása és a conservatív rákok dühe.

Nyugodt, csendes időre van szükség Lajthán innen és Lajthán tul. — Az elvetett magvaknak nem elég, hogy kiciráztak, azoknak virágozni és megérni kell.

Gazdasági és pénzügyi gyarapodás csak akkor várható, ha rendben van az állami szervezet, ha apró bajok nem za-

varják meg azt a csendes, de biztos működést, mely az általános nemzeti jólétre üdvözítőleg hat.

Huszonöt éve mult, hogy Magyarország komolyabb rázkódásokat nem szenvedett; hiszszük, reméljük, hogy az osztrák parlament is a valódi alkotmányos élet próbakövén megerősödve, ujja születte; gátakat és akadályokat legyőzve diadalmaskodik a belső bajokon s bátran halad a szabad népek sorában a boldogító és áldást hintő béke utjain.

— Országgyűlés nov. 10. A budget-vita mai folytatását egy pár szűzbeszéd tette érdekessé. Az ülést Molnár József szakszerű és tárgyilagos beszéde nyitotta meg. Utána Tubaj János szabadelvű párti képviselő mondotta el szűzbeszédét, melynek egyik dicséretét az elpezheti, hogy az ellenzék türelmetlenül hallgatta. A fiatal szónokot számosan üdvözölték beszéde végeztével. Babó Emil után Lánczy Leo szűzbeszédére került a sor, melyet az egész ház szokatlan nagy figyelemmel hallgatott. Lánczy beszéde meg is érdemelte azt a figyelmet, mert igen érdekes fejtegetéseket tudott igen szépen előadni, különösen a valutaszabályozásról. A ki oly előkelő pénzügyet élén áll, mint a pesti magyar kereskedelmi bank, az széles látókörrrel bírhat a pénzügyek terén s így természetes, hogy Lánczy fejtegetései nagy érdekűek és értékűek voltak. A szabadelvűpárt élénk tetszéssel kísérte ezeket s a szónoknak számosan gratuláltak első debutjének sikeréhez. Szacs-vay Sándor a budget ellen s Filtsch József szép tárgyilagos beszédben mellette szóltak.

Az ülés végén Bányffy Dezső báró elnök indítványozta, hogy a budget-tárgyalások ezen-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Művész-érzékenység.

Irta: Császár Imre.

A különböző jellemző tulajdonságok között, melyek az igazi művész-egyéniséget azzá teszik, az elsők között említhető az érzékenység is. Annyira elválaszthatatlannak tartom a talentumtól, hogy e — általános felfogás szerint — hiba nélkül el sem képzelem a művészt, legyen bár az festő, szobrász, író, szónok, működék bár a legelvontabb téren a művészet nagy terrenumának. Többé-kevésbé minden művész részese e sajátosságának, a melynek fejlettségét az elért művészi sikerek határozzák meg. Az egyéniség e hibás vonását érzékenységnek nevezik köznyelven, de talán inkább megfelel értelmének és jelentésének az önérzet kifejezés.

A művész-egyéniség mint ilyen, annyira más elbirálás alá esik, mint a többi társadalmi individuum, hogy a jellemző sajátságok, melyek emezeket nagygyá, jelessé, elitelendővé stb. teszik, amazoknál talán éppen ellenkezőleg értelmezendők. Az érzékenység különben minden fogékony meleg temperamentumban megvan, sőt meg kell lennie, de az is bizonyos, hogy a művész-érzékenység nagyban különbözik emettől. A mi különben épen nem csodálatos.

Hiszen már magában véve az exponáltabb társadalmi helyzet, a művészcselekedeteket elbiráló közvélemény, a kíváncsiaskodás és a többi jogosult, vagy még inkább jogosulatlan abnor-

malitás az egykoru társadalom részéről, megmagyaráznak az érzékenységet, ha bensőbb indító okai nem volnának is.

Nem mondom, hogy a fonák helyzetek előidézésében nincs részök a művészeknek is. Mert bizony a hatásvadászat, a pöz rabjai közöttük is akadnak elegenden, csakugy mint a társadalom minden rétegében. Sőt aránylag elenyésző csekély ezeknek a száma a társadalom többi pozörjeihez viszonyítva. Azért talán mert a művészek száma is összehasonlíthatlanul csekélyebb, mint amazoké? Meglehet.

E századvégi izü nyavalya bizony inficiálja azt a kis külön társadalmat is, melyet a művészetek alkotnak.

Akad a művészek között is akárhány, a ki rabja a divatos feltűnés-hajhászásnak, de hát ezekben rendesen hiányzik a művész-egyéniséget jellemző tulajdonságok legtöbbsze ezek között az önérzet is.

Nem akarom, nem szeretném elhinni, hogy a magáról való beszélgetés bármily alapon okvetlen szükséges volna a nagygyá levéshez. Az én véleményem szerint a művészi cselekedetek sulya igen sokat veszik értékéből az által, ha akár megérdemelve, akár megcsinálva, közszájon forog a művészember hire.

Az a művész, ki azt állította: „Csak beszéljenek és írjanak rólam, Nem bánom, ha azt írják is, hogy ezüstkanalat loptam”. szerintem nem igen helyesen okoskodott. A közönség legnagyobb része szereti ugyan a botrányt, a divatos hatásvadászatot, de csak addig, míg olvassa vagy hallja; de viszont lehetetlen, hogy ezekből egy csepp keserű konzekvencia hátra

ne maradjon lelkében. És egy csepp már eleendő. A művészeknek nincs okvetlenül szüksége arra, hogy ujjal mutogassanak rá az utcán, ha azon megy.

A hír terjedt, mint a futótűz. A rossz hír még ennél is gyorsabban; de azt hiszem, inkább ösmerjenek valakit alkotásból, érdemelve meg hirnévét az örök igazság szolgálatában, építse fel nagyságát a közvélemény előtt művészete nyilvánvaló tényeivel s az így szerzett hirt nem mossa el egy ügyesebb pozör, a ki többet tud magáról beszéltetni. „A hír csak esztelen kongás; ha a hordó üres, leginkább kong.” Am a nagyobb hordó, a melyik még üresebb, még — jobban fog hirlélni.

A művész-egyéniség lélektana nagyon sok finom megkülönböztetést mutat fel és kínál az észlelőnek. A legeltérőbb és mégis összhangzó sajátságok vegyülete, melyek közül egy is elég volna a más embert teljes életére képtelenné tenni, — teszik nagygyá igen gyakran a művészt.

Az impressziók iránt nagy fogékonyaság, a közvetlenség, a világos szem, mely képes meglátni mindent és a többi sajátság idegessé teszi minden kicsinyességgel szemben s erői teljes tudatában vissza kell hogy utasítsa azt, a minek nincs értelme. A mit nem ért, azt nem ismeri, sőt el sem ismerheti. Egy kevésbé önző ez a felfogás, mert csak az bir értékkel előtte, a mi fogékonyaságát fölébreszti, érdeklődését leköti. De ebben az esetben aztán világosabban és sokkal többet lát, mint más.

Az értéket sokkal jobban meg tudja becsülni, az impressziókat megérti, élvezi és a —

tul minden hétfőn szüneteljenek, a többi napokon pedig — szombat kivételével — mindig délután 3 óráig tartanak. Szederkényi Nándor az indítvány ellen, Gullner Gyula pedig mellette beszélt. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy e kérdésben állást nem foglal, de a kölcsönös méltányosságot ajánlja a képviselők figyelmébe.

A „politikai blaumontag“-nak e kérdése azonban oly vihart idézett elő, hogy az elnök kénytelen volt öt percze felfüggeszteni az ülést. Majd szavazásra került a dolog s ezen az indítvány megbukott.

— **Az adóreform.** Az utóbbi hetek politikai eseményei tudvalevőleg nagy mértékben lekötték Wekerle miniszterelnök idejét és gondoskodását. De a miniszterelnök e rendkívüli leköttésége dacára, a pénzügyminiszter sem pihent, sőt egy hatalmas nagy művet alkotott meg, mely országos fontosságú reformot jelent. Wekerle pénzügyminiszter az utóbbi hetekben is megfeszített erővel dolgozott egy terjedelmes elaboratumon, mely már a napokban a Ház asztalára fog letélni s mely az egyenes adók reformját tartalmazza. Az ország egyik legfontosabb, legégetőbb közgazdasági kérdését van hivatva ez a reform megoldani s erős a hitünk abban, hogy a pénzügyi részortból kikerülő ez az új reform is méltán fog sorakozni elődeihez.

— **Nem lesz indemnyi.** A képviselőház megkezdte a költségvetés tárgyalását s tán már holnap véget ér az általános vita. Hír szerint a részletes tárgyalás sem tart sokáig, mert az elnök fogja siettetni a budget tárgyalását, hogy mihamarabb sorra kerüljenek az egyházpolitikai javaslatok. Így remélhető, hogy nem lesz szükség ideiglenes költségvetési törvényre, nagy hasznára a parlamentáris kormányzásnak. A költségvetés feletti általános vitában eddigi értesüléseink szerint, csak Babó Emil és Molnár József képviselők vannak mint szóvivők előjegyezve és így lehet, hogy a vita már szombaton be lesz zárva.

— **Az 1894. évi költségvetésre** vonatkozólag a félhivatalos Pol. Corr. Budapestról kapott értesülés alapján jelenti: Az 1894-ik évi költségvetés a mérleg egyensúlya mellett olyan fedezetet tüntet fel, mely a legtöbb tételnél az 1892-ik évi eredmény mögött marad, úgy, hogy rendes viszonyok között az előiránnyal szem-

konzekvenziát megtalálja. Kiindulási pontja az igazság szolgálatában: az általános érdekek és maga gyönyörűsége. A benyomások első bájos vagy fenséges virágát ő szakítja le, először ő tüzi keblére s a saját egyéniségén keresztül szűrve alkotja meg a művet. Olyanná alakul a kezében, a milyen hangulatot benne ébreszt s az a művészete, hogy azt a saját külön hangulatát a művészetnek megfelelő formában juttassa kifejezésre. A mikor egész lelkét, teljes tudását odaadja a hangulatnak, melyből alkot, minden vágyát beleteszi, összes imádkozta azt folya körül, azt a művet, a melynek létrehozásáért áldozott a maga életéből, a maga szíve melegét leheltte bele s ha attól minden igaz ok nélkül elfordulnak, azt kicsinylik, meg sem értve még, — akkor keserűsége válik benne minden érzés, haragja kitörését nem állítja meg semmi — csak egy új hangulat, egy másik impresszió. Ujra alkotni fog, újra odaadja minden melegségét s talán újra nem értik meg. Méltó harag, nemes érzékenység ez, az önérték jogosult érzékenysége. — Nem futva a hír után, — nem szédelegve és pózolva, a modern felfogás szerint talán nem lesz olyan hirtelen közismertté a művész neve, a hűség nem lesz oly móhón kielégítve, de vajjon, így téve, nem nyere ez által a művészet, az igazság? Nem kell-e a művésznak saját énjét alárendelni a művészet nagyobb érdekeinek? S a ki a művészetnek él, neki áldozza munkásságát, tehetségét, mindenét, nem lehet-e jogosan önértékes és kincsínségekkel szemben érzékeny?

Azt hiszem, talán mondanom sem kell, hogy csak a hivatottakról lehet szó, mert amazok nem eshetnek ugyanazon elbírálás alá. A

ben bizvást lehet 14—15 millió forintra rugó bevételi többletre számítani. Az 1893-ik év első három évtizedének bevétele 11—12 millió forinttal haladja meg az előirányzatot. Ha az év utolsó évtizedének a bevétele csak egyenlő lesz az 1892-ik év hasonló időszak bevételeivel, akkor az idei összbevétel körülbelül 452 és egy-negyed millióra fog rugni. Ennél az eredmény-nél különösen az a körülmény örvendetes, hogy az összes adóbevétel néhány millióval túlhaladja az előirányzatot. Az utóbbi négy év alatt az állampénztárak készpénzkészlete oly mértékben szaporodott, hogy a kormány nemcsak abban a helyzetben volt, hogy abból 45 milliót a valuta rendezésére fordíthatott, hanem hogy még 29 millió forint rendelkezésére áll; e mellett a pénztárkezelés szükségletéről bőven van gondoskodva. A rendelkezésre álló összegekből külön alkotandó törvények által nagyobb összegeket fognak a folyamszabályozásra, vasuti beruházásokra és a hitelügy előmozdítására fordítani.

„Business“.

A chikagói világkiállítás közelebb érintkezésbe hozta Európát Amerika államaival.

Akalom kínálkozott bepillantani Amerika társadalmi, vallásértékei és etikai életébe.

A képet, a mit a szemlélő nyert, európai és a mi fogalmunk szerint, bizony nem valami keáves, hízegő és koránt sem megnyerő.

Amerikában van szabadság, van vagyon, de társadalmi élet, baráti és családi kötelék, vallásértékei bázison nyugvó és az azokból kifolyó etikai törvények és szabályok nincsenek. Az amerikai polgár minden cselekedete, minden gondolkodása, minden törekvése: a „Business“-üzleti nyereség, „geschätz“.

Házassági szentségét kiszorítja a „Business“. A nő férjet választ, hogy „businessse“ — független élete, szép ruhája, gondtalan életmódja legyen.

Gyermekeinek nevelésével nem foglalkozik, férje annyi helyet sem foglal el szívében, mint egy jó barát.

Ha a nőt valaki becsületében megsérti, nem becsületsértésért — hanem kárpótlásért pereli be sértőjét „Uram“, szól a becsületében megsértett amerikai leány a bírónak — „engem ezen ember megsértett, azt mondta szeretőm van, ezért én férjhez nem mehetek, fentartó, gondviselő nélkül maradok. Kérem, marasztalja el becsürlőmet oly pénzösszegben, melynek ka-

művész egyéniségnek, már amilyenek én képelem azt, ki a beléje helyezett isteni adományt nem heverteti paragon, hanem maga teljes erejével a gyarapításán fáradozik, csak több tudással lehet imponálni. A mennyire meghajol mindenki előtt, kitől tanulhat, a miből impressziót meríthet, éppen oly mereven fogja visszautasítani, — a mit az egyéniséghez méltatlannak ítél.

Az igazi művész egyéniség előre tör, vezetette a benne rejlő szikra által, az örök igazság felé vezető ösvényen. Irányadója a kor színvonal, az egykoru élet, társadalom s maga a művészet fejlődése és alakulása.

Lehetetlen meg nem érteni, meg nem bocsátani, sőt nem méltányolni a művész érzékenységét. A művészi egyéniség érzékenysége körülbelül egy az ambícióval, s egyik a másiknak kiegészítője. Már pedig, azt hiszem, senki sem fogja állítani, hogy ambíció nélkül művészhataladás képzelhető. — A művészi alkotás oly közel áll, a teremtés fogalmához s a művész maga öserő, a ki ugyszólván semmiből alkot. — a mi tárgyaltan, kézzel meg nem fogható s ez az eszme, a gondolat. A gondolat viszi közel az embert istenéhez, oly közel az erők forrásához, a mennyire csak fölérhet, egész a szédülésig.

Anyaga fölött uralkodva, belátva az impressziók útján az emberi lélek legmélyébe, — egész a veséig, megértve a gyarló idegszálak működését, megfigyelve, sőt visszaadva azt a maga fenséges, beteges, vagy nyugodt működésben, ez isteni adománya következtében oly munkát végez, a melyre csak ő képes a maga rendeltetése útján. Az eszmét, a gondolatot, a sa-

matjaiból megélhetek.“ És a bíró bizonyára elmarasztalja!

Ha valakinek azt mondják: gazember, család eszébe se jut megsértett becsületének rehabilitációt keresni és kérni, hanem beperli, kárpótlást kérve, még pedig annyi összeg erejéig, a mennyi üzleti veszteség járulhat reá ezen becsürlés következtében. „Business“ vezéri a bírót, a hivatalnokot kezdve az elnöktől a konstáblorig. Mindegyik hivatalnok igyekszik hat évi hivatalnokoskodása alatt elég „business“-t bezsebelni. Stabilitás — véglegesítés nincs ott a hivatal terén. Az elnök távoztával vagy bukásával, távozik a köztársaság összes hivatal-kara.

Ezt tudva a postás, a távirtdász, a rendfőnöke, a bíró, a közjegyző, a miniszter, mindegyik zsebel, mindegyik nyuzza a népet.

Elnökválasztás után, a főurak egész raja lepi el a „fehér házat“ és kezdődik a „business“ ki- és elosztása. Az egyik kap közjegyzőséget, a másik békebírótságot, a harmadik miniszteri tárczát, kiki tehetsége szerint.

Mily nagy a „Business“ kitűnik abból, hogy egy kis állam elnöke kétszáz ezer dollárt spengolt kortes célra, hogy elnökké válasszák meg. A tisztséget mindössze másfél évig töltötte be, de a „Business“ mégis kerek másfélmillió dollárt hozott neki.

Ezt mondják az amerikai Jankék, de azt mondják, elég gazdag az állam és ez igaz is. Nem tudják mitévők legyenek a pénzzel!

A tanügy „Business“. Részvénytársaság állít fel iskolákat, egyetemeket, szakiskolákat, alkalmaz tanárokat. „Business“ szerepel a vallásban is.

Tőkepénzes ember épít templomokat római katolikusok, görögkatolikusok, kalvinisták, lutheránusok, baptisták, templaziusok, szombatosok, mormonok számára; alkalmaz papokat és — árulja a praedikációkat — belépti díj mellett.

A házasság megkötése és felbontása business.

A gazdag ma házasodik, egy hét alatt elválhatik, csak rendelkezék elegendő dollárral.

A büntetések — különösen a bűnügyiek — Amerikában nagyon szigorúak, ámde a „business“ enyhítővé teheti azokat is.

A politikai megalkotások, elvek, meggyőződések, mind „business“.

A honvédelem szintén „business“.

Az exponáltabb állomásokon, a hol még az indiánusokkal, rézbőrűekkel van baj, ott a fizetés nagyobb, a civilizáltabb helyeken a zsold kisebb.

ját szíve vérével táplálja, cseppenint ontva a ki célért. A művész kétszer él és igazi élete a művében van. A másik, a valóságos, csak erő és anyaggyűjtés az alkotás művéhez.

Csoda-e, ha érzékeny a támadásokkal szemben? Minden kicsinyességben, értelmetlenségben gyökereznek az bár a viszonyokban, vagy egynekben. A művészet profanálását látja s fardozása kisebbitését. Tudja azt, hogy az esetleg személye ellen táplált és szított rokonszenv a művészet rovására megy a munkálkodásban — megzavarva, elveszti bizalmát saját erejéhez, a melyre pedig okvetlen szüksége van.

A csak kissé gyöngébb alkotásu művész egyéniség hányszor jut el a csüggedés útjára! Agya rémképeket fest eléje, szárnyaszegett reményvel, családott ambícióval, s ő tétován áll, pedig talán csak a buta véletlen okozza szenvedéseit. — Az ilyen aztán magába vonul, szenved és saját magát emészti fel. Önelkével jut harezba, a melyben mindig csak vesztes lesz.

Az erőteljes, a ki rendszeren erőszakos is a külső befolyásokkal szemben, gyakran keres eljenséget a pusztalégen s maga lesz sokszor kicsinyeskedővé, keresve és látni vélve, a mi tulajdonképen nincs. Erőszakossága kiméletlenségig ragadja, hiuvá teszi és öntfejűvé.

Mindköt árnyalat tulzott, káros, s éppen azért igen gyakori. Pedig alig képzelhető nagyobb csapás, mint az ily tuifeszített érzékenység. — Megbénítja az alkotó erőt, modorossá, félténné teszi az egyiket, szürkévé, egyhangúvá, larmássá, hivalkodóvá, hatásvadászóvá a másikat.

Az
mennyi
tet, az
annyiban

Sel
fejlődve
Ameriká

Jus
tőfa alát
dollárt i

az akasz
kinyilat
pótkávét

A
tai, az i
nak hird

Eg
szabads
kijelenté

déja a l

A
birvség

Hi
humaniz

A haza
meretlen

A
amerika

k. n. n. te

iránt.

Hi

a mint

ja. — S

nagyobb

lisztika.

De

meg ma

szerez a

Mi

kesztőtő

ná lapja

ness“!

Nos

— Busin

V

Mi

napi mu

nagyobb

a munká

gondosk

Mir

meg van

legény si

vételten

leánynya

ken teng

csupa rá

képzeltet

terségét,

ambició

Egy

dott, az

s játszan

vatos ken

divatúr

el tetszik

No

lapok t v

volt a m

latta a b

Az

oly szük

a közvet

séget me

vannak f

garanciát

A r

képzeltet

ambició

csak az

szárai a

egyöttes

művész é

lenni tal

lósága te

Az ember Amerikában csak annyit ér, a mennyi dollárja van. A tudományt, a művészetet, az ügyességet, az ésszt, az értelmet csak annyiban tekintik a mennyi „Business” hoz.

Sehol a világon nincs is oly mértékben kifejlődve a reklám és annak ezen módja, mint Amerikában!

Jusztifikálnak egy gyilkost, már az akasztófa alatt áll, oda furakodik egy gyáros, ezer dollárt ígér az elítélt családjának, ha közvetlen az akasztás előtt a báméskodó csoport előtt kinyilatkoztatja, hogy pl. az ő — a gyáros — pótkávéja a legjobb az egész világon!

A színházak kordinái, a templomok bejáratjai, az iskolák előcsarnokai, a járdák; tele vannak hirdetésekkel.

Egy asszony tart meetinget, értekeznek a nő szabadságáról, jogairól, szociális életéről, végtére kijelenti, hogy pl. Blocker Kákója és Csokoládéja a legjobb.

A egész amerikai társadalmat a haszon és birvágó hatalma tartja béklyóban.

Hiányzik ott minden finomabb érteke a humanizmusnak, felebaráti és emberszeretnek. A haza fogalma a mi felfogásunk szerint ott ismeretlen.

A pénz- és vagyonszerzés vágya betölti az amerikai egész lelkét és eltompítja, fogékonytákná teszi azt minden más nemesebb érzék iránt.

Hiszzen a költészet is csak „Business” ott a mint azt Tvain Mark és Cooper maga mondja. — Szegény is Amerika szépirodalma. Annál nagyobb mértékben van kifejlődve a zsurnalisztika.

De én Istenem, mit, mennyit enged ott meg magának egy hírlap! Mily uton és módon szerezh az előfizetőket!

Mi undorral fordulnánk el egy oly szerkesztőtől és annak lapjától, ha ily módon akarná lapját terjeszteni, amde ott az „Business”!

Nos, hát csak maradjon az Amerikaitul az Atlanton az ő sok dollárjaival, szabadságával és — Business-jével!

Kuti Zsigmond.

Vasárnapi felolvasások.

Mióta a leghumanusabb törvény a vasárnapi munkaszünetet kötelezővé tétetett, egyik legnagyobb emberbaráti kérdéssé nőtt meg, hogy a munkások kellemes és hasznos szórakozásról gondoskodjunk. Mert a hogy ez ma szegényen-

Minden ember, a ki önálló munkát végez, meg van áldva ambícióval. Még csak jó szabólegény sincs ambíció nélkül. Ezelőtt évekkal a véletlen megismertetett egy kis tőpörödött vén leánnyal, ki kalapdiszítésből szerzett pénzecskén tengette életét. Erdekes tipikus alak volt, csupa ráncz, csupa ifjú idealizmus. Naiv, a képzelhető legnagyobb fokig. Hanem a mi mesteriségét, akarám mondani művészetét illeti: tele ambícióval és odaadással.

Egy a kalommal, éppen midőn foglalatosskoddott, az egyik házi kisasszony a zongorához ült s játszani kezdett, azt hi-zem valami akkor divatos keringőt. „Az istenért, könyörgött a kis divatárusnő, kér m ne tessék zongorázni, mert el tetszik zavarni eszmémet.”

No lám, a kis divatárusnőnek, ki ócska kalapok-t varázsolt ujjá és házról-házra járt, meg volt a maga ambíciója s eszméi profanálását látta a banális valcer hangjaiban.

Az ambícióban gyökerező érzékenység csak oly szükséges és jellemző sajátosság, mint akár a közvetlenség a kifejezésbe. A művészi egyéniséget megalkotó tulajdonságok szorosan össze vannak forrva egymással ugyannyira, hogy szinte garanciát nyújtanak egymásnak egymásért.

A minthogy művészet és művész el sem képzelhető ambíció nélkül, úgy viszont nincs ambíció érzékenység nélkül. Természetes, hogy csak az a művész-érékenység, melynek gyökere az a többi tulajdonságokkal egyfokúak s együttes erővel járulnak a törzs fejlődéséhez. A művész érzékenységének nem szabad nagyobbak lenni talentumánál, mert csak ennek nyilvánvalósága teszi jogosulttá.

tesen és veszélyt rejltően van, — úgy nem maradhat.

A korcsmázás, a kávéházi füstös élet pihenő ugyan, de szörnyen drága és a pallérozatlan munkás népre a lehető legdemoralizálóbb. Nyáron nem annyira. — Nyáron nem vetünk a dologra egész komolyságában ügyet. Nyáron a mulatóhelyek nincsenek bántóan össze zsúfolva.

De most, hogy hidegre hajlott az idő, most a mi körünkben is, aktuális kérdéssé vált a munkás nép vasárnapi szórakozása. Arról talán nem is kell, legalább árnyoldalaiban hű pillanatnyi felvételt adnunk, hogy milyen most az állapot? Ambar nagyon könnyen végezhetünk vele a következő gyűjtőfogalmakkal: ital, bódítószert, romlott levegő, kihágások, lerészegedés, utcai zenebonák duhajkodás eladósodás, végső következményeiben az elzüllesnek nemei: börtön, avagy önkényes halál.

Es ezekről morálpredikációkat valóságos naivság volna tartani, mert ennek tapasztalat szerint vajmi kevés a fogamatja.

Mi a feladat tehát? Az é l v e z e t i s z ű k s é g l e t e k r ő l gondoskodni.

Mert vagyunk annyira optimisták, hogy fölteszszük, miként a kézműmunkas legnagyobb része nem lelkiszükségletének hódol, mikor munkaszünetes napján a drága és egészségtelen mulatóhelyeket kultiválja, hanem ezt azért teszi, mert más időtöltés eddig számára nem adatott.

Hasznos, kellemes és olcsó szórakozásokat kell adni a népnek.

Ami intelligenciánk vezető erőinek minden nagyobb törődése nélkül kitelik: arra czélozunk első sorban.

A tanulságos felolvasás igazi, egyszerű és nemes pihenő. Bár nem feledjük el, hogy a népszerű felolvasások a vén kisasszony és a gyorsan hevülő diákságnak szárvá, immár a lehető legnépszerűtlenebbek. Olyan o r v o s s á g ez, melyet o s t y a nélkül bajosan adhatunk be. Am jó, gondoskodjunk hát ostyáról. Egy kis tombolázás, bál, avagy a zene Muzsájának segélyül hívása, már jó ostya lesz és annyira ismerjük a munkásosztály igényét, hogy a tervszerű felolvasási sorozathoz képesek leszünk megnyerni.

Szeretnők, ha soraink után ebben a tekintetben valamelyes mozgalom mutatkoznék.

Az úttesth maharadszája.

— Megyei mizériák. —

Most, a mikor a kapurthali maharadsza szerencsétlente székes fővárosunkat, s Lahore volt vitéz maharadszájának Dhulsepsingnek halála híret távirják világgá, joggal valami exotikus fejedelmet gyaníthat az olvasó a fentebbi czim alatt. Nem árt azért előre kijelenteni, hogy nem efféle potentátról, hanem egy h a j d u v á r m e g y e i úttest nagy moguljáról, a kit hivatalosan útmesternek neveznek, van szó.

A czimben látható „h” betű pedig sem nem ortográfiai, vagy sajtó hibából került az úttest után, sem nem a néhai való jó Péter hátyánk „y”-jához hasonlatos, a ki azt nemesi jókedvében még a „sattóbbi”-hez is odabigyesztette, a mivel elég gondot adott Krovicsnek beamernek, a ki az így lett „Sattóbbi” urat hónapokig kurrentáltatta abban a fekete világban.

Nem. Ez a „h” betű szükségképen és joggal foglal helyet az úttest után, mint annak fontos mivoltának jelzője.

Mi hát az az úttest? kérdezed nyájas olvasó.

Az úttest nem egyéb, mint egy szekér közlekedésre szolgáló olyan út, a melyiket a nemes vármegye kivett a helyhatóság kezelése alól, a ki annak felügyeletét ősi szokás szerint a jó Istenre, egyengetését pedig a jövő menő szekekre bizza. Azután egy pár utkaparót, azok hegyibe egy útmestert állítván, kijelentette, hogy most már ez törvényhatósági úttest.

Hisz ez még magában nem nagy baj volna, s nem sokat változtatna a dolgok állásá, mert ezek az úttestek száraz időben most is csak olyan döcögősek, esős időben csak olyan kátyusak, mint egyszerű ut korukban voltak.

Hanem bezzeg, sokat változtat a dolgok állásán a czimbéli hatalmasság: az útmester és

annak elmaradhatatlan árnyéka: az utkaparó s tényleg nagy ám a különbség a néhai út és a mostani úttest, meg a jó Isten és az útmester felügyelet gyakorlása közt!

Ezelőtt jöttek-mentek az uton, a kiknek azon járójuk volt, tetszésök szerint; ha elfáradtak, megállottak s pihentettek az utfélen, a jó abrakolt, a gazda előszedte tarisznyájából a jóféle borsos csirkét, s kedvére lakmározott. Szilaj bornyu. engedetlen malacz kedvére futkározott rajta, s az is megesett, hogy ezek a pajkos állatok az arokba szaladtak, s szörnyű! — az ott nőtt fübe is beleharaptak. — Akkoriban csodálatos módon senki sem ütközött meg az efféle dolgokon.

Mesés szabadságu világ volt az, de ennek már vége van. Most már a kit balsorsa arra kényszerít, hogy az úttestre hajtsan, vagy lépjen, annak előbb elő kell venni a szeredásból, vagy a csizmaszárból az 1890. I. t. cz.-ket, s a feljaronál végig tanulmányozni a büntető szabványokat. Mert az úttesten most már nem szabad megállani senkinek, semmiféle okból. — Csak rágyújtani állottál meg? Nem ér semmit a beszéd! Igenis, ez „huzamos álldogálás” által elkövetett kihágás 110 §! Fizetsz. — Beleléptél az arokba? 125. §! Létesítmény rongálás: fizetsz. Rád esteledett, s nincs csengő, a mit a lovad nyakára köss: 112. §! Fizetsz. — Elszunyadtál a saroglyában: 111. §! Fizetsz. — Az előttd haladó szekérnek nem jobbról kerültél elébe, hanem balról, mert amarról göröngyösebb volt az út: 107. §! Fizetsz. — Egy rossz malacot hajtasz haza, vagy hazulról pályáva nélkül? 109. §! Fizetsz. — Rákönyökösöz egy hid (bocsánat műtárgy) karfájára? 130. §! Fizetsz!

Efféle, s ehez hasonló kihágásokat büntetlenül senki sem követhet el. Az úttest őrei, az Argus szemű kaparók meglátnak mindent s a cselekménye súlyát nem is sejtő jambor utas ellehet készülvé, hogy a főszolgabírói vagy rendőrkapitányi „sas” már otthon várja.

Ilyen „sas” szólította szegény Butykos Péter gazd'uramat is a rendőrkapitány elébe, a ki szigorú redőkhé vont homlokkal várta a gyanutlan Péter gazdát.

— Azzal van Ön vádolva, hogy megállott f. hó 20 án d. u. 4 óra 12 perczkor a törvényhatósági úttest 11-ik kilométert jelző oszlopától 21'05 méternyire.

— Muszáj volt Uram, mert elakadt a szekerem. Az út is rossz volt, meg a lú sem volt jó.

— Mindegy! — Huzamos álldogálás által elkövetett kihágás tényálladéka forogván fenn, Butykos Péter gazda a 110. §. alapján fizet, mint a köles.

Es fizet mindenki, mint a köles, ha balsorsa az úttestre kényszeríti, mert azon halandó büntetlenül végig nem mehet.

Csak az arokpárti ürgék, — meg a faszor szakái daczolhatnak és daczolnak az útmester hatalmával. — A nyomorult ürge büntetlenül rongálja az úttesthez tartozó árok partjait (125. §.) s a silány szarka boszantó farkbillegetéssel tanyázik a műtárgyak tetején (130. §.) — De hát ezeket törvényes kellékek szerint való megidézésre bejelenteni sem lehet. Egyik a lyukába buvik, másik a fára száll, hová utánok menni nem lehet még az útmesternek sem.

Az úttest maharadszája tehetetlenül és elkeseredve állong az ürgelyuk partján, vagy a szarkamenedék tövében, s busan sóhajt fel: 1890. I. t. cz. revizioja, hol késsel az éjjeli homályban?!

N. A.

Különlék.

* Hun sirok. Cziko somogy megyei faluban, mint már említettük, régi hun sirokat találtak. Mint most jelentik eddig körülbelül négyszázötven csontváza találtak melyek mind napkelet felé fordulva feküdtek.

A férfiak jobb kezükben fegyvereiket, hosszú kést, három élű hajító dárdát és baltát fogtak, a balban pedig aczelt, tűzkövet, szétmált taplót, és egy nagy pénzt. A pénzek a római császárság utolsó idejéből valók. Nehány férfi mellett lova csontváza is ott van. A női csontvázaikon ékszerek vannak. Az ékszerek ürgők, nyakékek, karperecek és gyűrűk aranyból ezüst.

ből, borostyánkőből, bronzból és üvegből valók; a gyöngyökbe az üveg mozaikszerűen berakott munka. A balkézben tartott orsógomb is nagyon gyakori. Ráakadtak egy hun fejedelemből sirjára is, ki írónak lehetett, mert jobb kezében gyönyörű motívumokkal díszített stílust találtak, melyvel viasszal bevont fatáblára véste költői gondolatait. Sok sirban a férfit nevével együtt találták eltemetve. Ifj. Háj Ede lelkész, — ki Wosinszkynek az ásatásokban segítő társa volt, azt állítja, hogy lehet ott körülbelül ezer sir. A vidékiek szorgalommal gyűjtik a hun fogakat s a legmagasabb arisztokratáktól, például gróf Apponyi Sándornétól, Eszterházy grófnétól, Borghese hercegnőtől lefelé nagyon sokan hun fogakat hordanak mellükben és jou-joukban. — Wosinszky a leleteket a nemzeti múzeumban helyezi el az utóbb talált csontvázakat pedig földestől együtt fogja az ezredéves kiállításra felküldeni.

* **Mulatságos háborúhír.** Egy francia lap, „Journal d'Aubenas” most arra figyelmezteti Európát, — hogy óriási veszedelemben forgott nemrég s a háboru iszonyataitól nem más mentette meg világrészüket, mint I. Ferencz József király. Öt héttel ezelőtt — írja a nemzeti újság — csak egy hajszálon múlt, hogy nem keveredünk háborúba. Olaszország ugyanis a határon felállította a tartalékosait, hogy a támadást megkezdhesse, minden rendes hadseregét a sursai sikon összpontosította. — A csapatok csak a Berlinből érkező jelre vártak. II. Vitmos német császár szintén mozgósította már seregét. Az elzászlotharingiai nagy hadgyakorlatokon részt vett csapatok legnagyobb részét Metz és Strassburg környékén készenlétben tartották, hogy adott jelre átlépjék a határon. Hogy ez nem sikerült, egyedül I. Ferencz József uralkodónak volt köszönhető, a ki határozottan kijelentette, hogy az ilyen támadás hüségesebb volna. A hármasszövetség csak védelmi szövetség s abban az esetben, ha Németország és Olaszország a nemzetközi jogot ily durván megsértették, ki lépne a szövetségből. Ezen a lapos naivitáson természetesen még Franciaországban is jóízűen nevettek.

* **A Jókai-jubileuma és a katonaság.** Az első kaszinó, a mely sietett tudtul adni a Jókai-jubileum végrehajtó bizottságának, hogy az ünnepben részt vesz és a nemzeti díszkiadás egy példányát megrendeli, a budapesti katonatisztek kaszinója volt. Az az egyesület, a melyet többször vádoltak azzal, hogy könyvtárát csak német könyvekkel gyarapítja, most elsőnek szerzi meg Jókai Mór összes műveit, ezzel egyszersmind elhárítja magáról azt az odiumot, — hogy a katonatisztek távol maradnak minden hazafias mozgalomtól.

* **A pápa beteg.** XIII. Leo pápa hirtelen nagyon beteg lett. A pápa már hosszabb idő óta gyöngéledik és sokat szenved. Gyakran lepik meg ájulási rohamok, a minek főoka az, hogy nem tud a ludni, Ennek következtében igen elgyöngült. Ma reggel XIII. Leo hirtelen összerogyott. Az orvosok, a kik alig tudták életre téríteni, igen komolyan a k mondjak állapotát.

* **Rövid hírek.** Kirabolt zsinagógák. A gyöngyösi és jászberényi zsinagógát a minap ugyanazon éjjelen ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták. — **Tíz éves találkozó.** Mocsary Pál kenderesi birtokos felhívja jelentkezésre mindamaz osztálytársait, kik, az 1883-4-ik tanévben végezték tanulmányaikat a kolozsmonostori gazd. intézetben és kötelezték magukat, — hogy 1894. február hó 1-én összejönnek. A felhívó czíme: Kenderes, Jász-N.-Kun-Szolnokmegye. — **A zirci apát a nevelésnek.** Vajda Ödön zirci székhelyén a milleniumra saját költségén leányiskolát és kisdudót fog felállítani. — **Kardpárbaj** Pozsonyban Okolicsányi és Jakabffy joghallgatók tegnap kardpárbajt vívtak, melyben Okolicsányi súlyosan megsebesült. — **Büntetés elől a halálba.** Nagyváradon — mint levelezőnk jelenti — ma halva huzták ki a kútból Spitz Dávid szatócsot, ki a halálba menekült három hetit reá szabot fogság elől, melyet ma kellett volna megkezdnie. — **Munkások szerencsétlensége.** Nagyváradon — mint levelezőnk jelenti — Knapp Ferencz téglavetőjében egy nagy halom téglára ráomlott az ott dolgozó munkásokra s egyet agyonütött, egyet súlyosan megsebesített.

Debreczen és a Jókai-jubileum.

(A városi tanács és közgyűlés szives figyelmébe.)

Jókai ötvenéves írói jubileumára készül az ország. Az ünnep legkiemelkedőbb pontja, egyszersmind az irodalomtörténetben maradandó emlékü esemény lesz a Jókai összes műveinek ez alkalomra rendezett fényes kiadása. — A törvényhatóságok, városok és testületek is belátják ezt s a mint vetélkedve siettek Jókai diszpolgársággal vagy disztagsággal kitüntetni, ugy versenyezésében; — a főváros 25 példányra fizet elő, a vidéki kisebb városok is 2-3 példányt rendeltek meg belőle. — Debreczen városáról is, mely Jókait az elsők között üdvözölte és választotta meg diszpolgárának, az a hir szivárgott a lapokban, hogy az összes munkáknak amateur vagyis 500 forintos kiadását fogja megrendelni.

Debreczen városát e nagylelkű szándékáért bizonyára csak elismerés illeti, de mi szeretnők, ha a városnak áldozat készsége kissé czélszerűbben használnának föl. — Az összes kiadásra előfizető városok ugyanis Jókai műveit egy-egy tanintézetnek szánják, Debreczen városa sem fog egyebet tehetni az amateur-példánnyal, minthogy elhelyezi a kollégium könyvtárában. Mennyivel czélszerűbb volna, ha a város nem az amateur kiadást rendelné meg, melyből egy példány 500 forintba kerül, hanem a közönségesebb kiadásból, mely szintén elég fényes, venne 3 példányt 2-200 forintjával és e három példánnyal megajándékozna a helybeli három középiskolát, t. i. az ev. ref. főgimnázium, az állami főreáliskola és a piarista gimnázium ifjusági könyvtárát, a melyek nincsenek oly anyagi helyzetben, hogy egyszerre 200 forintot költhetnének.

A város nagylelkű áldozata így gyümölcsözőnek legáldásosabban, mert így világíthatna Jókai ragyogó szelleme a legszeleesebb rétegeknek, így tanulhatna az ő szívéből a magyar ifjuságnak számos nemzedéke igaz magyar nyelvet és igaz magyar érzést.

Debreczenben 1893. nov. 10.

Kardos Albert.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünneppnapon d. u. 4-6 óráig a Margit-fürdőben.

Museum a kollégiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig, é. u. 2-6 óráig. — Az itélő, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünneppnap d. e. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9. óráig.

— **Egyházak.** Holnap, azaz vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartják az istentiszteletet; a nagytemplomban: Kovács Emil segédlelkész, a kistemplomban: Mindszenty Imre segédlelkész, a Kossuth utcai új templomban: Dicsőfi József lelkész. — A róm. kath. templomban reggel hét és nyolcz órakeresend misék tartatnak, délelőtt kilencz órakeresend Dr. Wolafk a Nándor püspök-plébános tart szent misét és azután egyházi szentbeszédet. — Délután félhárom órakeresend Dr. Wolafk a Nánpor a róm. kath. serdülő ifjuságnak tart egyházi tanítást s három órakeresend litania lesz. Az ág. hitv. templomban egyházi beszédet tart Materny Lajos lelkész. Az istentisztelet kezdete d. e. 10 órakeresend.

— **A debreczeni törvénykezési palota és fogház építése.** Hatalmas lépéssel közeledünk a tervbe vett törvénykezési épület fölépüléséhez.

Puky Gyula kir. itélőtáblai elnök, mint az építkezési felügyelő bizottság elnöke október 6-án kiírta a pályázati hirdetményt a törvénykezési épület és fogház építésének összes munkálataira és az aránylag rövid idő alatt is, mely a pályázat lejártáig lefolyt, számos ajánlat érkezett be. Az ajánlatok felbontása ma délelőtt 9 órakeresend történt meg a kir. itélőtábla 1. tanácstermében. Jelen voltak Puky Gyula elnökön kívül Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, Cserna Vincze kir. főügyész, Igyártó Sándor, a kir. törvényszék elnöke, Wagner Gyula min. építész, Sándor Kálmán megyei főmérnök, Stahl Géza v. mérnök, mint az építkezési felügyelő bizottság tagjai, továbbá Olchváry Géza jegyző. A munkálatokra beadattak a következő ajánlatok: 1. Ungvári a gyagyipar és kályhagyár részv. társ. részéről; a) Szobrász munkákra 16, ács munkákra 15 százalék engedménnyel. — 2. A bécsi asztalos-ipar részv. társ. részéről: az asztalos munkákra az egység-áron, engedmény nélkül. — 3. Zellerin-gyár r. t. Bpest: Központi forróvíz-fűtésre 4 1/2 százalék engedménnyel. — 4. Cross Charles utóda Bécs: A központi forróvíz-fűtésre 16 1/10 százalék engedménnyel. — 5. Az eperjesi népbank kályhagyára: Kályhás-munkákra 15% engedmény. — 6. Harsányi István gyáros Debreczen: Az asztalos, lakatos, mázó és üveges munkákra 15 és 88 század százalék engedménnyel. — 7. Fűrth Adolf szobafestő részéről mázó és szobafestési munkálatokra 25 százalék engedménnyel. — 8. Tóth Béla és Reichmanu Ármin társvállalkozók részéről: Az összes munkálatokra 7 százalék engedménnyel; a régi épület anyagát 3000 forintért átvesszik. — 9. Bécsi és budapesti vízvezeték részvénytársaság részéről: A vízfűtésre 12, a vízvezetékre és csatornázási munkálatokra 14 százalék engedménnyel. — 10. Knuth Károly Budapest: Vízfűtésre 6000 forint általán-összeg. — 11. Preiser Salamon bádigos munkákra 5 1/2% engedmény. — 12. Neuwirth és Rooz, az ács-munkákra 10 1/2 százalék engedménnyel. — 13. Thieszen Herman a szobafestő munkálatokra 22% felülfizetéssel. — 14. Nagy Péter, Thieszen Herman és Németh Gyula társvállalkozók az asztalos, mázó, üveges és lakatos munkálatokra 6 1/2 százalék engedménnyel. — 15. Gerster és Rössler társvállalkozók: a) A föld, kőműves, szobrász, kutmesteri, csatornázási-, ács-, cserépfedő és vízvezetési munkálatokra 7% engedmény; b) az előbbi munkálatokra, az ácsmunka kiegészítésével 7 1/2% engedmény; c) csugán az ács-munkákra 8% engedmény. Az ócskaépület anyagáért 4000 forintot ajánlanak. — 16. A Schlick-félegyár r.-t. részéről a bádigos munkákra 10 százalék engedménnyel. — 17. Gregerson G. fia Budapest: Az összes építési munkálatokra 10 1/2 százalék engedményt a régi épület anyagáért pedig 5000 forintot ajánl. — 18. Berger Jenő Debreczenben: Az összes munkálatokra 9 1/10 százalék engedmény; föld-, kőműves, kőfaragó, szobrász, kutmesteri, vízvezetési, anyékszek-berendezési, csatornázási munkálatokra 10 százaléki engedmény. A régi épület anyagáért 9000 forintot ajánl. — 19. Antony Tamás ácsmester Budapest: ácsmunkákra 1 1/2% felülfizetés. — 20. Baló Ferencz Kassa: Kályhás-munkákra 22% engedmény. — 21. Grünwald testvérek Párkány: Összes munkákra

11 1/10% sz...
anyagáért 3...
v a t h J ó z...
ten: az á...
23. Blau...
Az összes...
ményt, a ré...
riutot ajánl...
czen: Az...
kőműves, sz...
vízvezetési...
a régi épü...
A 340,242...
kákra beérk...
vételével ör...
iparosai nap...
den tekintet...
tánylandó a...
Grünwald...
kozók legol...
szerint neve...
ményt aján...
épületért fe...
frt 12 krt,
beérkezett...
ajánlata, N...
ny i István...
Baló Ferenc...
tatják, hogy...
ményt tette...
let anyagá...
9000 frtot,
22 krt, teh...
mint az elő...
— Hi...
tábla bírja...
mában jele...
bírónak a...
rásból értes...
tanácsba...
részt is vet...
— Tr...
Zoltán a v...
az elemi, c...
tézetek nö...
meg a zen...
vendéket t...
relmet terj...
vizsgálat a...
— A...
Péchy J...
ma a Mikló...
városi első...
helyettesen...
tobágyon,
együtt a l...
vizsgálat a...
lovaka...
győzöttek...
a mostoha...
nem tarth...
jesztenek...
a zár...
mind e...
vénybe...
gazdak lov...
naponként...
tassanak...
tették a n...
vakat, a m...
menest s...
fővárosba...
— F...
órákor fél...
palotában...
séget Cs...
na k Józ...
műveltség...
na k pal...
ság jelen...
ref. lelkés...
hozzájuk

11¹⁰/₁₀₀ százalék engedmény; a régi épület anyagáért 3000 forintot ajánlanak. — 22. Horváth József ácsmester Budapestén: az ácsmunkákra 12⁷⁵/₁₀₀ százalékkal felülfizetéssel. — 23. Blaugyula miskolczi építész: Az összes munkálatokra 11⁰¹/₁₀₀ százalék engedményt, a régi épület anyagáért pedig 2550 forintot ajánl. — 24. Tóth István Debreczen: Az összes munkálatokra 3²/₁₀₀, a földkőműves, szobrász, kutmesteri, csatornázási és vízvezetési munkálatokra 4 százalék engedményt, a régi épület anyagáért pedig 3400 frtot ajánl. A 340,242 frt 49 krral előirányzott építési munkákra beérkezett legolcsóbb ajánlatok tekintetbe vételével örömmel konstatáljuk, hogy városunk iparosai nagyon figyelemreméltó és valóban minden tekintetben kielégítő és első sorban méltánylandó ajánlatokat tettek; — a mennyiben Grünwald testvérek parkányi vállalkozók legolcsóbb összajánlata ellenében, — mely szerint nevezett cég 39 468 frt 12 kr. engedményt ajánl, vagy pedig hozzávéve ehhez a régi épületért felajánlott 3000 frtot, összesen 42.468 frt 12 krt, — az egyes munkákra külön-külön beérkezett ajánlatok és pedig: Berger Jenő ajánlata, Neuwirth és Rooz, Harsányi István, Fürth Adolf, Schlick-gyár, Baló Ferencz ajánlatai azt az eredményt mutatják, hogy összevéve 38,481 frt 22 kr. engedményt tettek, melyhez hozzászámítva a régi épület anyagáért Berger Jenő által felajánlott 9000 frtot, az összes engedmény 47.481 forint 22 krt, tehát 5013 frt 10 krral többet tesz ki, mint az előbb említett legolcsóbb összajánlat.

— Hieronymi Béla, a debreczeni kir. ítélőtábla bíráját, mint lapunk mult heti egyik számában jeleztük, az igazságügyminiszter kiségitő bírónak a kuriához rendelte be. Mint biztos forrásból értesülünk, Hieronymi az V. büntető tanácsba osztották be s az e heti üléseken már részt is vett.

— Trachoma a zenedében. Dr. Somogyi Zoltán a városi tanács megbízásából nemcsak az elemi, de az összes felsőbb iskolák és tanintézetek növendékeit is megvizsgálta. Így vizsgálta meg a zenedét is, ahol egy trachoma beteg növendékét talált. A zenede igazgatósága most kérelmet terjesztett elő, hogy a növendékek újabb vizsgálat alá vétessenek.

— A miniszteri kiküldöttek Debreczenben. Péchy József miniszteri osztálytanácsos, Klim Miklós állami főállatorvos Király Gyula városi első aljegyzőnek, a gazdasági tanácsnok helyettesének kíséretében tegnap voltak a Hortobágyon, ahol a hortobágyi állatorvosokkal együtt a lezárt méneseket megvizsgálták. — A vizsgálat alkalmával takonykór gyanus lovakat nem találtak. Egyben meggyőződtek a miniszteri kiküldöttek arról is, hogy a mostoha időjárás miatt a gazdák lovai künn nem tarthatók: s így oly értelmű javaslatot terjesztenek a földművelésügyi miniszter elé, hogy a zárlat fenntartására nézve minden intézkedés maradjon érvényben, de az engedjék meg, hogy a gazdák lovaikat haza vitethessék, és azok nyolcz naponként hatósági állatorvos által megvizsgáltsassanak. A miniszteri kiküldöttek ma megtekintették a nagyerdőn elzárt takonykór gyanus lovakat, a miklós utcai akolt és az epreskerti ménest s már a déli vonattal visszautaztak a fővárosba.

— Fényes esküvő. Ma délután fél négy órakor fényes esküvő volt a főtéri Csanak palotában. Sesztina Jenő esküdött örökhözteséget Csanak Margit kisasszonynak, Csanak József nagykereskedő kedves és gazdag műveltségű leányának. Az esküvő a főtéri Csanak palotában volt jórészt a kiterjedt rokonság jelenlétében. Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész eskette össze az ifjú párt s tartott hozzájuk emelkedett hangon alkalmi beszédet.

Az esküvő után este nyolcz órakor szászteritékü gazdag lakodalmi vacsora volt a Margit fürdő dísztermében, amelyet a késő reggeli órákig tartó tánczizalom követett.

— Felhívás az iparoskör tagjaihoz. A debreczeni iparoskör folyó évi november hó 3-án tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a városi főreáliskolában, az iparos segédek részére szervezett s közelebb megnyitandó vasárnapi szakrajztanfolyamon két szegény sorsu igyekvő iparos segédnek tandiját, saját pénztárából fogja fedezni. Annál fogva felhívtnak a kör tagjai, miszerint segédeiket serkentsék a szakrajztanfolyamra való mielőbbi beiratkozásra, az így beiratkozott segédek közül pedig olyanok, kik e tandij kedvezményt igénybe venni óhajtják: munkaadó iparosköri tag által kiállítandó ajánlati igazolvány mellett a kör elnöke Serli Ede urnál jelentkezni sziveskedjenek. Debreczen 1893. November hó 10-én. Az iparoskör elnöke nevében Vadon Sándor h. titkár.

— Az állami tisztviselők vasuti jegyei. Az állami tisztviselők körében megbeszélés tárgyát képezi, hogy illetékes helyen kérelmezzenek az iránt, hogy az eddigi szokástól eltérőleg arcképpel ellátott igazolvány bemutatása alapján kapjanak esetről-esetre kedvezményes vasuti menetjegyet. Az eszme nem új és mint hiteles forrásból értesülünk most a mozgalmat a „Magyar tisztviselők országos egyesülete” is magáévé teszi és így az eszme nemsokára testet ölt.

— A nőegylet ülése. A helybeli jótékony nőegylet rövid ülésre gyűlt össze tegnap délután 4 órakor a városháza nagytanácstermében, Veressné Szathmári Teréz elnöklelte alatt, a jegyzői teendőket Fülöp Imre főiskolai tanár végzi. Két ügyben hozott határozatot a tegnapi ülés, a melyek egyike a szegény nyomorúságban sanyúlódó árvákra nézve fontos, mert a nőegylet utasította a választmány tagjait, hogy puhatoljanak ki egy néhány teljesen árva és szegény gyermeket, miután a nőegylet őt új árvának felvételét határozta el. A másik határozat a bálozó fiatalok nagy öröme lett hozva; hány fiatal leány szíve megdobban, ha megtudja, hogy a debreczeni jótékony nőegylet az idei farsangon ismét megtartja a hagyományos szokáshoz híven báliját, a melynek jellege és czime, miután a nőegylet mintegy ereklyéhez ragaszkodni kívánván, kartonbál lesz. Előre is megjósolhatjuk a biztos sikert.

— Új tetem vizsgálati jegyzőkönyvek. A helybeli rendőrség a gyakran előforduló orvosrendőri bonczolások alkalmával az oly sok munkával járó bonczolási jegyzőkönyvek felvételének elkerülése céljából, a Dr. Generich Antal egyetemi tanár rendszere szerint összeállított tetem vizsgálati jegyzőkönyveket veszi f. hó 15-étől kezdve használatba. A jegyzőkönyv czélszerű összeállítása, az egyes pontoknak nyomtatásban való összeállítása rendkívüli lényeges az időkimelés szempontjából, úgy hogy most már a nyomtatott kérdő pontokra keil a tényálladékok irni s a jegyzőkönyv a legrövidebb idő alatt készszen van.

— Az állathullák égetése. A Tamás-féle állathulla égető kemence most hogy kiegészítve s a használatnak alkalmasra van, mindinkább czélszerűbbnek bizonyul. A gypmesteri jog bérlelje a kinek az elhullt állatokat mind le kell égetnie most kérvényt adott be a rendőrfőkapitánysághoz, mint elsőfoku állategészségügyi hatósághoz, a melyben a városban minden elhullott állat égetéséért három forintot kér. A város hulláégető kemence átadása előtt telket adott a gypmesternek, hogy az elhullott állatokat oda ássa el. A mennyiben pedig az állathulla kemence átadásával az állatok elégetésével szabadon, gazdasági célra használhatólag maradt fenn ama terület s így hasznot hajthat aligha indokolható a gypmester kérelme. A jövő hét során különben dönt a kérdésben is a rendőrfőkapitányság.

— Adomány a debreczeni egyetem javára. Dr. Kardos Samu ügyvéd, a „Debr. kir. tábl. értesítő” szerkesztője ma a debreczeni egyetem javára 100 koronát adományozott.

— A Csokonai-kör ülése. A debreczeni Csokonai-kör szepitészeti szakosztályának november hó 13-án, azaz hétfőn délután öt órakor a szokott helyen ülése lesz Komlóssy

Arthur szakosztályi elnök vezetése alatt. A szepitészeti szakosztály bizottsági ülésének tárgysorozata a következő: 1. A kertek gondozása feletti szerződés bemutatása. 2. Csokonai elkészült arcképének a bírálata. 3. Folyó ügyek, s esetleges indítványok.

— Rablóbanda a városháza udvarán. Körülbelül 30 tagból álló rablóbandát fedeztek fel tegnap a városháza udvarán. Harmincz tolvaj — a mit lopott mindjárt el is pusztította. — Ez az érdekes kis dolog, úgy esett meg, hogy valami munkás féle embernek dolga akadt a városházán. A mint felment egy fél véka buzáat is vitt magával s azt a hivatal udvari ajtajánál tette le. A buza csak úgy ponyvába volt burkolva s ott állott gazdátlanul az ajtó közelében egész délelőtt, mert bizony ügyében, bajában egész délelőtt a hivatalban volt. Mikor aztán kiszabadult, meglepetve látta, hogy a fél véka buza jó részének vége, s hogy a mi megmaradt az is elszórtan széjjel hever. Nosza lett mindjárt lárma, hova lett a buza, ki hordta, ki vitte el. Hol van a vakmerő tolvaj, a ki ilyen gaztetteket nem átalott a városháza udvarán elkövetni. Hosszas vizsgálat után kiszült, hogy nem egy de harmincz, negyven tolvaj garázdálkodott a félvéka buzában. A városháza udvarán ott él ugyanennyi jól kiéhezett galamb — azt tartják a város galambjai — ezek voltak a tolvajok. Az elfogatás elől a városháza gerinczére szállottak s tele gyomorral onnan turbékoltak le. Az ilyen tolvajokkal még a rendőrség sem boldogul.

— Női festészeti tanfolyam Debreczenben. Pálffy József főiskolai rajztanár és festőművész női festészeti tanfolyamot nyit kezdők és haladók számára, úgy az aquarel, mint az olajfestészetben és általában a rajzban; a tanfolyamot megkezdi még november hóban. Jelentkezni lehet akár a főreáliskolában, lakásán, hol műterme is van (Péterfia 810.) E kedvező alkalomra felhívjuk városunk művelt közönségének becses figyelmét.

— Asszonyi bosszu. Furcsa dolog biz az! Ilyen bosszút is csak asszonyi ésszel lehet kifundálni! Összeveszett tegnap este két ujsorosi asszony s az egyik a ki jobban birta nyelvel borzasztó dolgokat rakott a másikra. A szegény sértett fél keble bosszuért lihegett és csak a pillanatot leste a mikor bosszút állhat megsértőjén. A terv megszülett; a keresztül vitel ideje is elérkezett! A sértegető asszony lakása elé rakta párnáit, hogy azokat kiszellőztesse. Este felé a bosszuért lihegő asszony azután mind az udvar közepére hordta, azokat ott felvágta és miután az idő is kedvezett neki a szél szépen széjjel hordta mind a tollat, úgy hogy az egész látványosság az oda sereglett bámulók nagy mulattatására úgy nézett ki, mintha a hó esnék. A bosszuszumját lecsillapított asszony azonban a rendőrségtől majd elveszi méltó büntetését.

— Relytélyes lövés. Zikász András b. ujfalusi lakos — mint levelezőnk írja, — panaszt emelt Jenei Bálint vője ellen, hogy az mikor ő családjával a debreczeni vásáron időzött, éjnek idején átmászott kertjének kerítésén, bekopogtatott az ablakon és felszóllította az egyedül otthon maradt Szoboszlai István szolgagyereket, hogy nyissa ki az ajtót. A megremült szolgagyerek azonban nem merte kinyitni csak az ablakot. abban a pillanatban rálőtt Jenei Bálint. A golyó szerencsére nem talált és a fali tükrő ramájába furdott. A kihallgatás során Jenei Bálint tagadta a vádakát s annak alapjául a közte és apósa közüi haragot hozta fel. Maga Szoboszlai is zavart összefüggéstelen szavakkal ismételte a vádat, a mi rejtélyessé teszi az egész dolgot. Az ügyről jelentést tettek a járásbírósnál.

— Gyűjtés a „Mátyás” szobor javára. „Meghalt Matyás király oda az igazság. Ez a mondás olvasható most mindenféle apró zöld czédulákon, a melyek mindegyikének ára 10 kr. Praktikus, lekötözött módon indította meg a szobor bizottság gyűjtését és munkáját azzal kezdette meg, hogy ismerve Debreczen város tanácsának bőkezűségét, egyenesen ahhoz fordult kérelmével. A városi tanács azután a megküldött apró 10 krajczáros kis czédulákat kiadta a rendőrségnek gyűjtés céljából. — A rendőrség azután majd elárastja vele az egész város es senki sem vonhatja ki magát a tiz krajczáros csekély adakozás alól. — És épen ebben van a szobor bizottság prakticzizmusa, — hogy nem

gyűjtő ivekkel, hanem megállapított csekély összegű nyugtácskával indítja meg a gyűjtést, azt gondolva, hogy „Sok kicsi sokra megy.”

— **Beke Mihály haláláról** a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: „A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk forrón szeretett jó testvér-nagybátyánk Néhai Beke Mihály árvaszaki elnök, ev. ref. egyházkerületi tanácsbíró, egyházi tanácsos s a gazdasági tanács elnökének f. hó 9-én, életének, 63 évében hosszasan szenvedés után történt gyászos elhunytát. — Felejthetetlen kedves halottunk porrészei november 12-én délután 2 órakor nagy-hatvan utcai 1561. sz. háztól az ev. ref. vallás szertartása szerint a nagytemplomban tartandó ima után a Kossuth-utcai sírkertbe fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, ösmerőseinket és az elhunytak jó barátait, bánatosszívvvel meghívjuk. Debreczen, 1893. nov. 10. az elhunytak testvérei: Beke Imre, nejevel; Beke Károly, gyermekeivel: Mihály, Károly, Róza és Szuszána s több rokon nevében is.

— **Hangverseny a Margitfürdőben.** A 39. gyalogezred zenekara holnap, vasárnap délután a Margit fürdő dísztermében hangversenyt tart, a következő műsorral: 1. Induló. 2. Havasi gyopár, négyes, írta Komzák. 3. Nyitány „Az ezred leánya” operához, Donizettiől. 4. Oly szép az élet, keringő Strausstól. 5. Az idők folyamán, egyveleg, írta Capek. 6. Concert-polka fuvolára Schorrtól. 7. Tavasz ébredése, dal, írta Bach. 8. Vigemberek részére, egyveleg, írta Komzák. — 9. Viena-galopp, Fahrbachtól.

— **Fegyelmezett tolvaj.** Lapunk tegnapi előtti számában megírtuk, hogy egy Bihar Ferenc nevű ember Püspök-Ladányban lisztet lopott, honnan Debreczenbe jöven a csendőrség elől a városháza börtönébe menekült. Másnap azonban vallomása alapján a rendőrség átadta a csendőrségnek. A tegnapi megejtett kihallgatás után, ma délután egy órakor szállították csendőri fedezet alatt. Püspök-Ladányba. Igen érdekes és mulattató jelenet volt, amennyiben egy ilyen elveszett, szegény ördög esetén mulatni lehet, az a mikor a csendőr a szegény emberrel elindulandó volt, hogy milyen flegmával vasaltatta meg a kezét és hogy a midőn a csendőr figyelmzetésképen előtte hét darab éles töltést eresztett fegyverébe, hogy azt ellene szökés esetében használhassa, az a hang, a mellyel a csendőrt biztosította, hogy eszéágában sincsen megszökni igazán nevetésre ingerelte az embert. Szegény tatar! Hiszen örül, hogy gondoskodnak róla, a télen.

— **A nagyerdel fürdő hétfőn, kedden, szerdán** vagyis e hó 13, 14 és 15-én kazán tisztítás miatt zárva lesz.

— **A szobaleány szerelme.** Derecskéről írja tudósítónk: Az itteni Vas-féle vendéglőben kis híján halalos végű szencselenség játszódott le. N. Róza nevű szobaleány szívét érte szerelmi csalódás, úgy, hogy bánatában a szerelmesek többé nem szokatlan eszközhöz, a gyufaoldathoz folyamodott. Ugy látszik, hogy az oldat undorító szaga és íze visszariasztotta a teljes adag elfogyasztásától, mely körülmény és az, hogy elég idejében orvosi segélyben részesülhetett: valószínűleg megmentették a haláltól: ez idő szerint állapotát tűrhető.

— **Becsületos megtaláló.** Fogatékos ruházata arra enged következtetni, hogy szegény ember: de hogy a megtalált tárgyat a rendőrség kezébe juttatja becsületességre mutat. Derik György a neve, az felesleges, hogy hol, mikor, és milyen vallásban született. Elég az hozzá, hogy egy rongyos bugyellárist talált s azzal adta be a rendőrséghez, hogy a becsületos megtaláló neve az ujságba kerüljön. Derik György örömmel adta, a ki látta savanyu képpel nézte az üres bugyellárist. Furcsa, hát már Debreczenben üres bugyellárisokat veszítenek el.

Színház.

* **Bánk-bán.** Tegnapi este csaknem egészen telt ház előtt, felére leszállított helyárák mellett, Katona József születésének évfordulója alkalmából díszelőadásul került színre Bánk-bán dráma. Az előadás mindvégig szépen, zavartalanul s egyöntetűen folyt le. Csiki László a

czimszerepben jól megérdemelt tapsokat kapott, amelyből ezuttal bőven kijutott a többi szereplőknek is. Az álló helyet zsufolásig megtöltött tanuló ifjuság lelkesedésében minden kitörést perczeig tartó tapsviharral jutalmazott meg. Mindég panasz volt az a színtársulatok részéről, hogy a magyar drámák iránt laza érdeklődést tanusít a debreczeni közönség. Fényes czáfolata ennek a tegnapi előadás, amikor Bánk-bán csaknem egészen telt ház előtt került színre. — A nagy közönség még nagyobb ambíciót öntött a színészekbe s leszámítva aprólékos hibákat, az előadás szép sikerűnek mondható. Ebben a szép sikerben részük volt Csikinek (Bánk-bán), Péchy Kálmánnak (Biberach), Lubrinicz Juliának (Gertrudis). Tapolczai Dezsőnek (Ottó) Cserni Bertának (Melinda), Sándor Emilnek (Tiborc) és Hevessy Gábornak (Petur) szerepében. A leszállított helyárákkal színre hozott darabok előadásában rendszerint a felületesség kulminát, jól esett az ellenkezőjét egy összegző drámai előadás keretében tapasztaltunk. (T.)

* **Lemondás olaszul.** A ndó a kitűnő olasz művész, a Duse társaság művezetője tegnapi végig nézte Karczag Vilmos drámáját a Lemondást. A darab is, az előadás is rendkívül tetszett a művészeknek. Andó, a ki februárban maga lesz igazgatója Romában egy előkelő társaságnak, sietett a darabot megszerezni. Az előleges terv szerint a drámát áprilisben óhajja színrehozni Romában ily cím alatt: „Il dovero” (A kötelesség). Andó maga az öreg Korolan szerepét fogja játszani, melyet nemzeti színházunkban Ujházi játszik.

* **Csokonai születésének 120 ik évfordulóját** a debreczeni színház igazgatósága díszelőadással fogja megünnepelni november 20-án. — Színre kerül ez alkalommal Szigligeti. „Csokonai szerelme” című énekes népszínműve, — mely évtizedek óta nem fordult meg színpadunkon. A darab rendkívül érdekes tárgyú s erős lokális jelleggel is bír. Hallani fogjuk a régi Csokonai dalokat, melyeknek eredetiben való megszerzése iránt Tiszay igazgató intézkedett. Az előadást nagy szabású allegorai kép előzi meg — mely Csokonai életét mutatja be számos képből. A debreczeni színház igazgatója hosszas buvárkodás után tudott birtokába jutni a „Csokonai szerelme” című népszínműnek. Régen keresték már e darabot, hogy ha sehol másutt, de itt Debreczenben, a költő születési, lak és halálozási helyén emléket a „Csokonai szerelme” előadásával évenként megünnepeljék. Az ép oly kegyeletes, mint érdekes ünnepélyre különösen a tanuló ifjuság figyelmét hívjuk fel előre.

* **A lemondás** Karczag Vilmos nagy sikert aratott színműve, mely nálunk a pótsaisonban került színre a Leszkay-regime alatt — legközelebb előadásra kerül. A fő női szerepet Arday Idától fogjuk látni. — „A strike” hétfői előadása mely csaknem újdonság számba fog menni érdekesnek ígérkezik. A fő szerepeket H. Csiklag Arday Ida, Locsarekné, Pálfi Irma, Lubrinicz, Sándor, Ferenczy, Csiky, Péchy, Hevessi, Andorfi Kremer stb. játsszák.

* **Heti műsor.** A színház jövő heti műsora a következő: Vasárnap Aszultán operette hétfőn: Strike népszínmű, kedden: Faust tragédia, szerdán: Mongó in ur feleség bohózat, csütörtökön: Czifran yomoruság, Pénteken: Szünet, szombaton: Király-szöktetés operette, vasárnap: Falurossza, népszínmű.

Törvénykezés.

— **Végtárgyalások** nov. 13-tól 18-ig. November 13-án Lakatos István ellen, lopás és sikasztás miatt. Gombási Gábor s társai ellen, gond. ált. okozott emberölés. id. Seres Jánosné s társai ellen, gond. ált. okozott emberölés. — November 15-én Tóth Dávid s társai ellen, lopás miatt. Szónyi Albert s társai ellen, Zsarro'ss miatt Katz János ellen sikasztás miatt. Gyökér István s társai ellen, súlyos testi sértés

miatt. Szabados Gábor ellen hamis eskü miatt. November 17-én: Uszó Albert ellen, lopás és közokirathamisítás miatt. Tóth János ellen, lopás miatt. Pálfi Márton ellen gond. ált. okozott s. t. sértés miatt. Horváth János ellen könnyű testi sértés miatt. November 18-án: Pongor Gáborné ellen gyújtogatás miatt. Végül November 15. és 17-én ítélet hirdetések.

— **A ruczatolvaj.** Hancsovski Mária, Borsai Sándor h. nánási vendéglős istállójából 5 drb. ruczát és egy hizott libát ellopott, a ruczák nyát kitekerde s abból egyet Menyhart Antalnak — kettőt Nagy Imrénének, egyet Molnár Imrénének és egyet még Horváth Andrásnének 10—10 krajczárjával darabát mint dögöt eladta, egy libát pedig Budai Gyulánénak 1 frtéért ki-nált, de ez azt nem vette meg hanem feljelentette így, Hancsovsky Mária lopásbüntettségért 1 évi börtönre s 3 évi hivatalvesztésre ítéltetett, a többi vádlottakat teljesen felmentették. Hancsovsky Mária azonnal vizsgálati fogságba helyeztetett; kir. ügyész s vádlott appellált.

— **A duhaj legények.** Ju há sz István Fábrián László és Tóth Imre sámsoni legények úgy megtalálták verni Süvőkös Istvánt, hogy az majdnem 20 napig volt munka képtelen ezen tettökért ma mind hárman 3—3 havi fogságra s 5—5 frt pénz büntetésre s 50 frt sérelmi díj megfizetésére ítéltettek mindnyájan appelláltak.

Közzéadás.

— **A magyar kir. dohánybeviteli és gyártási szakszámvevő osztályok a dohány-egyed-áruságot** illetőleg az 1892 évről „statistikát” tesznek közze, melyből a Debreczenre vonatkozó adatokat közöljük. A debreczeni dohánybeviteli felügyelőség a hozzátartozó kerületekben 1318 lakos részére adott termelési engedélyt, még pedig 1 holdig 814, 5 holdig 168-, 20 holdig 184-, 50 h. 107, 100 h. 30, 100 hdon felül termelési engedélyt. A debreczeni és dorogi beváltó hivataloknál Hajdumegyéből 2826 □ öl beültetett területről 2,319.714 kgr. sulylyal 430.566 frt értékben váltattak be a termelvények. Egy hold átlagos jóvedelme 152 frt 35 kr. 100 kgr. beváltási ára 18 forint 30 krajczár. A minta ültetvényekből 123 kgr. debreczeni dohánylevél váltattott be. — I. osztályu levél beváltásnál 4,561.405 kr., II. oszt. 6.833.005, III. oszt. 5,529,727 összesen 17,189,258 kgr., 2,546,728 frt 59 kr. értékben. A debreczeni dohánygyártás személyezete: a pipa-dohány és fonadék gyártásnál 44 férfi, 440 nő; a szivarka gyártásnál 2 férfi, 248 nő; a gyári műhelyekben 22 férfi; más gyári munkáknál 53 férfi, 43 nő; Összesen 121 férfi, 777 nő. A m. kir. dohánygyárak összes személyezete 14,133 A debreczeni dohánygyárban egy mozdonygép fennáll 1887. óta, ezenkívül van 1 gőzgép 10 lóerővel, 3 kazán, 5 előmelegítő. Szivarka gép van 80, dohányvágó-gép 16, papírvágó 4 drb. A gépek fűtésére felhasználtott 6436 mu. szén, 28 mm. fa, más egyéb anyagokkal összesen: 11.825 métermaza.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése** nov. 11-én.

(Távirati tudósítás. Erk. 3 óra 10 p)

a = borus, n = hűvös h = helyenként csapadék.

Nyilatkozat.

Tudomásom szerint városszerte közbeszéd tárgyat kepezi azon rosszakaratu híresztelés, hogy én nőmet és gyermekeimet az ev. ref. vallásról a róm. kath. vallásra 500 frt lélekváltság díjért áttéríttem.

Miután egyesek ezen aljas rágalmat továbbítani vállalkoztak, a helyett, hogy meggyőződést szereztek volna annak valóságáról, ezennel kijelentem, hogy azon ösmeretlen egyént, ki felőlem meg belyegző rágalmat világnak bocsátotta, becstelenszemből nyilvánítom, azon egyénnel szemben pedig, kik minden igaz alapot nélkülöző hirt oly gondatlanul továbbítják, rágalmazási pert indítandok, mert nemcsak az értelmi szerző a vétke, de azok is, kik a rágalmazónak csatlósai süllyednek.

Debreczen, 1893. nov. 11.

Krasznai Ferencz,
városi tisztviselő.

Kard

KCO

Nagy

Nagy

NAGY P

Sz

PLA

női

főter, B i

AJ

nő

KAL

Mouffol

D

Szöve-kö

Nő

női posz

r

F

A sze

16 katasz

termő, ta

adó, vagy

és sertés

Tudakozó

van-utca

Ház-

A „deb

tár” a tulaj

3 ik szám

Jére vonatk

tett határidő

hosszabbított

napnak déli

5% bánatpér

tal vezérigaz

Debrecz

A d

Kardos Lászlónál

Kossuth-utcza,

Nagy szőnyeg-raktár,

Nagy függöny-raktár,

NAGY POKRÓCZ-RAKTÁR,

Szőnyeg védők.

2.

PLANK ÁGOST

női divat-üzlete

DEBRECZEN,

főtér, B i k a szállodával szemben.

Ajánl ujdságokat

női és gyermek

diszített

KALAPOKBAN,
Mouffok, sipkák, gallérok.

Dús választékban

Szövő- kötő- és rövidárúknak,

valamint

Női ruha szövetek,

női posztók- flanellek és

mindenfélé

ruha diszeket.

ELADÓ.

A szepesi ujosztásu földön,
16 kataszt. hold föld, széna
termő, tanya épületekkel el-
adó, vagy bérbe kiadó. Tehén
és sertéshizlálásra is alkalmas.
Tudakozódhatni lehet: Hat-
van-utcza 1522. sz. a.

Ház- és földeladás.

A „debreczeni első takarékpénz-
tár“ a tulajdonát képező Kossuth-utcza
3-ik szám alatti ház és ondódi föld-
jére vonatkozólag f. év október 20-ra ki-
tett határidő f. hó 24-ikéig meg-
hosszabbították — és így az ajánlatok ezen
napnak déli 12 órájáig küldendő be az
5% bánatpénzzel felszerelve, Szepessy An-
tal vezérigazgató ur kezeihez.
Debreczen 1893. nov. hó.

A debreczeni első takarékpénztár
igazgatósa

Hirdetés.

A fogyasztási és italadókat bekezelő szövetkezet
által figyelmeztetnek a helybeli hentes mesterek, iparosok és szalámit ké-
szítők a következőkre — a hús-törvények és szabályok értelmében, hogy
az általok levágott mindazon sertések, melyeknek husa a szalonná-
tól és fejlábtól külön elválasztva bocsáttatnak áruba, mindazoktól a
fogyasztási adót súly szerint, a törvény által megszabott 1 frt 88 krajczárt
100 kilótól kötelesek fizetni, ellenesetben ellenök a törvényes eljárás fog
alkalmaztatni.

Meghagyatik a helybeli szalámit készítőknél, hogy az általok be-
vásárlandó hús mindenkor kivétel nélkül, mielőtt az üzleti helyisé-
geikbe, műhelyeikbe betennék, piacz-utcza 1824. szám alatt levő fo-
gyasztási-adót szedő hivatalba súly szerint bejelenteni el ne mulasszák,
mely alkalommal a szabályszerinti adót azonnal lefizetni kötelesek; mind-
azon húsfélék, melyek adóbárczával nem igazoltatnak, mindazok annyiszor,
amennyiszor az ugy taláztatni fog, j ö v e d é k á t h á g á s t képez s ellenök a
4-szerestől 8-szorosig való büntetés fog alkalmaztatni.

Debreczen, 1893. november 10.

Papp László.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és lelkiismeretesen
teljesítettnek.

Szöllőssy György
ékszerész

Debreczenben, a városházzal szemben.

A legjutányosabb kiszolgálás mellett ajánlja dusan szeret
arany, ezüst, ékszer és óra raktárt,

nevezetesen:

valódi GYÉMANT, BRILLIANT és mindennemű kövekkel foglalt

ékszereit,

KARPERECZEK, MELLTÜK, FÜLBEVALÓK és GYÜRÜKET, legjobb
svájcei gyártmányu arany és ezüst órákat, (1 évi jótállás mellett.)

Mindennemű 13 latos ezüsből készült

evő-eszközöket 1, 6 és 12 személyre.

CZUKOR-DOBOZOK, KENYÉR-KOSARAK, GYERTYATARTÓK,
GYÜMÖLCS-TÁLAK stb.

Nagy választék olcsó alkalmi ajándék cikkekben.

Szives tudomásul!

Legujabb divatu

Legujabb divatu

14 kar. arany melltük	4 frt —	Ezüst melltük	1 frt —
14 " " karpereczek	10 " —	" karpereczek	2 " —
14 " köves gyűrűk	1 " 80	" evőeszköz gyerme- kek részére diszes	
14 " női órák	18 " —	etüiben kés, kanál és villa	5 frt
14 " férfi órák	50 " —	Ezüst férfi kettős fedelű	
14 " női óralánczok	15 " —	remontoár óra	12 frt —
14 " férfi óralánczok	30 " —	Ezüst óralánczok	2 frt —
14 " nyaklánczok	5 " —	6 pár ezüstnyelű cse- mege kés, diszes	
14 " szivecskék	4 " —	tokban	8 frt —
14 " fülbevalók	2 " —	Ezüst zománczgyűrű felirattal	50 kr.
valódi gyémánt gyűrűk	9 " —	és feljebb stb.	
" " fülbevalók	10 " —		
és feljebb stb.			

Mindennemű ékszerárgyak a legujabb divat szerint készítése,
átalakítása, vésések a legjutányosabban teljesítettnek.

Debreczen, főtér, szemben a városházzal.

Debreczen, főtér, szemben a városházzal.

Uj fakeskedés!

Olcso faanyagok beszerzési forrasa!

A „Debreczeni faaru-raktar szövetkezet“ az eddig Rössler Richárd és Horváth János urak által a szövetkezet megalakulásáig megbizásból kezelt faüzletet átvette és azt ezentul, mint törvénytiszteleg bejegyzett cég folytatja.

Ezen szövetkezeti uj fakeskedés, városunk iparosai, nagykereskedői, vállalkozói és pénzügyezeti pártfogásai által keletkezett, hivatalosan az eddigi magas faárakat megszüntetni és lehető legjutányosabb árakkal a fát szükségelő t. közönséget ellátni.

Már az eddigi 6 hónapi működés is, a midőn az üzlet megbizásból kezeltetett, igazolja az üzlet életképességét és azt, hogy csakugyan közszükségletet szolgál s amidőn a faaru-raktar szövetkezet az üzletet saját kezelésébe vette, méginkább módjában van a nagy közönséget ugy a faanyag árában, mint minőségében a lehető legelőnyösebben kielégíteni.

Hogy a szövetkezet ezen feladatának minél inkább megfelelhessen, kérjük a nagyérdemű közönséget minél kiterjedtebb pártfogásra, mert a nagyobb forgalom elősegítésével a szövetkezet képes lesz a faárakat még inkább leszállítani.

Faraktárunk asztalos- és épületfa-anyagokkal nagy választékban dusan van felszerelve.

Iroda: Deszka- és épületfa-raktar Homokkert 258. sz. alatt a Termény-raktar mellett.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve,

kitünő tisztelettel

„Debreczeni faaru-raktar szövetkezet“

Telephon 131. sz.

BOROS TESTVÉREK

Debreczen, Kossuth (Czegléd) utca 3-ik szám.

A közelgő karácsonyi ünnep alkalmából ajánljuk nagy női kézimunka raktárunkat

előnyomott, kezdett és kész disztárgyakban

Különös figyelmet kérvén czélszerű

ajándék tárgyat szolgálható

feltünő olcsó NŐI RUHASZÓVETEINKRE

u. m.:

egész gyapju dupla széles cheviott szép divatos színekben méter	ár 23 kr.
„ „ „ csikos Mohair	„ 30 „
„ „ „ chanchan (szintjatszó) kamgarn kelm. mtr	ár 32 „
„ „ „ sima mellirtes plaid kelmék	„ méter ár 32 „
„ „ „ sima csikos és koczkázott posztók	„ „ 35 „

ezeken kívül jó minőségű

1 frt és 1 frt 20 kros kelmék leszállítva 50 krra.

Selyem, flanel és Barchet Blusok.

Echarpok, kendők minden faj és minőségben.

Debreczen, 1893. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Árverési hirdetés.

Az Alföldi takarékpénztárnál, Debreczenben elzálogosított és kamat hátralékos következő számú zálogtárgyak, u. m.:

2856, 3083, 3330, 3421, 3490, 3521, 3601, 3613, 3637, 3723, 3811, 4191, 4252, 4254, 4257, 4289, 4323, 4397, 4453, 4461, 4515, 4511, 4581, 4591, 4646, 4678, 4705, 4725, 4756, 4778, 4821, 4837.

1893. november hó 15-én, délután 3 órakor, az üzlethelyiségében nyilvános árverésen eladni fognak.

Az igazgatóság.

POPP-fele

EXTRATIS CONCENTRÉES.

Ujdonságok! Illatszerek zsebkezdőknek!

Popp-féle világhírű illatszerek különlegességek.

ALPESI IBOLYA, FEHÉR NAPRAFOGÓ, GYÖNGYVIRÁG, PERSA LILJOM, JÁCZINT, MOHARÓZSA, } előkelő és kedvelt illatok üvegcskéiben ára 1.25, 1.40, 1.60 és 2.- frt.

Ujdonságok! DAMARA, kedves illatu és Orchideából nyert erős illatu.

ESSENCE OF COEOGINA, Előemert és általánosan kedvelt illatu zsebkezdőkre.

POPP-féle családi transparent szappan igen habzó, sokáig tartó és kitünő minőségű szappan, drbjá 20 kr. teztja 2 frt.

POPP-féle SAVON de FAMILLE pompás minőség, francia módon készítve különösen ajánlatos családok körében állót, használatra. Drbjá 15 kr. teztja 1.60.

Anatherin-szájviz

Dr. POPP J. G. cs. és kir. osztr. magyar és görög udv. főorvostól Bécsben, Stadt Bognergasse Nr. 2. A legkitünőbb szer csuzos fájdalomokban, gyuladáskor, a foghús daganatai- és sebei-él, fölolvastja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését, az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmatlan anyagoktól megtisztítja, a száznak kellemes frisseséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot. I nagy palack 1.40 kr. I közép 1 frt és egy kicsi 50 kr.

Növényi fogpor rövid használat után a fogakat valóságos fehérre teszi a nélkül, hogy ártalmára volna. Ára dobozonként 63 kr. Illatos fogpasztója a szájüreg és fogak ápolása és fenntartására a legkitünőbb szer, darabja 35 kr.

Fog-olma, igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozására. Ára dobozonként 1 frt.

Dr. Popp növényiszappana.

Határozottan egyike a legkedveltebb és legkedvesebb pipere szappanoknak, egy szép, bársonyfinom és fehér arczbőr elnyerhetésére ezen szappan igen alkalmas az arczbőr tisztítására, bőrkintés, bőr- viszketeg, sönör és daganatok eloszlatására stb.

Ára 30 kr.

Kapható DEBRECZENBEN: Dr. Rotschnek v. Emil, Murakózy K. Mihalovits I. Tamássy K. Örvényi O. Bajász L. Tóth Béla. Szilágyi F. M. gyógyszerárakban. Csanak J. Szent-királyi Tivadar. Weisz S. Schwarz B. Geréb F. kereskedésében. — Hadház: Farkas gyógyszer. — H. Bözörmény: Ray L. gyógyszer. — Szobcsaló: Szabados I. gyógyszer. — Diószeg: Vadaj gy. — Szatmár: Dr. Lengyel M. gy. Bossin S. Literati A. gy. — N.-Kálló: Urszinyi K. gy. — Tisza-Lók: Rab P. gy. — Munkács: Trárlér gy. — Szinyér-Váralja: Gerber E. gy. — Nánás: Kovács Gy. — Karczag: Báhor gy. — Derecske: Belitzany gy. — B.-Ujfalu: Tamássy G. gy. — Nagyvárad: Nyiri G. Racsek F. Ember I. gy. Janky Antal, Huzella A. uraknál. — Nagykároly: Jelinek, Füleky O. gy. — Nyiregyháza: Szopka A. Lederer O. gy. — N.-Bánya: Hanzulovits gy. — Somlyó: Ruzska Ignác és Társa. — Tokaj: Reiner D. gy. — B.-Ujváros: Taaffer K. — Madaras: Jung K. gy. — Csáth: Székely A. gyógyszer. — S.-A. Ujhely: Reichard testvérek és Deutsch János. Ruday A. gyógyszerészeknél, valamint minden nagyobb illatszertárbán, gyógytárban, drogoistánál és finomabb üzletben és Bécsben a készítőnél I. Bogner gasse Nr. 2.

Kérjük határozottan Dr. POPP gyártmányait és ne fogadjunk másokat.

Bizony, meg is segít szegényebb s segünkben á hiába mondj. „Szeres Ha ped keim olyan, szegényeken mint a kis F

Ferike Edes ar ról, jóságár ber volt, ug Isten áldását Ferike mek volt. Se apja szót. — Ha ezén csak vállat v Ha ped hoz es egy odavetette n gyos koldus. gazdag em. S a sz Nem is mert hire já a Ferike. Nem bácsi: „Ej, ej rossz hirbe De ő e san hunyori Egyszer Egy sz velő bácsi erdőbe lehev édes henyél Nagyor hazament ne öreg Erzsók össze, hogy Ettől t moru sorsna Oriási idei termést. A Feri ságait, raja vetlék. Ennek lettek. Éds at anyja pedig halt — Feri lagon. Rokon gukhoz. hau ken kopogta hallani sem jól, hogy mi S ő az rike kolduln De hiá használt az rangolástól lépcsőre s c Minder a Ferike ba olyan ehes egy harapás dolkozott az ki fog neki s sirni kezd A min jas arczu er megkérdezte — Mi — Fer — Há — Ott mutatva. — Sz sem! Jer v

A kocsinyeknek.

Ferike.

Irtá: Menyus bácsi.

Bizony, kedves gyermekeim, ha bennünket meg is segített a jó Isten, nem szabad ám a szegényebb sorsuakat megvetnünk; sőt kötelességünkben áll, hogy rajtuk segítségünk — nem hiába mondja a tiz parancsolat egyike:

„Szeresd felebarátodat, mint te magadat.“

Ha pedig volna köztetek kedves gyermekeim olyan, a kinek szíve nem esnék meg a szegényeken meglátsátok, hogy úgy fog jarni mint a kis Ferike.

Ferike szülei gazdagok voltak.

Édes anyját messze ismerték bőkezűségéről, jószágáról; édes atyja pedig szorgalmas ember volt, úgy hogy mindenén, a mije csak volt, Isten áldását lehetett látni.

Ferike mind a mellett nagyon rossz gyermek volt.

Se apjának, se anyjának sohasem fogadott szót.

Ha ezért aztán a nevelő bácsi megintette, csak vállalt vont.

Ha pedig szegény ember vetődött a házhoz és egy kis alamizsnáért könyörgött, Ferike odavetette neki, hogy „takarodj innen te rongyos koldus, hogy mersz te idejönni, hol ilyen gazdag emberek laknak?“

S a szegény koldus sirva odább állott.

Nem is jött oda többet szegény ember, mert hire járt mindenfelé, hogy milyen rossz az a Ferike.

Nem egyszer mondta neki a nevelő bácsi:

„Ej, ej Ferike, maga még kedves szüleit is rossz hirbe hozza!“

De ő erre nem adott semmit, csak gunyosan hunyorított szemével.

Egyszer azonban megfordult a koczka.

Egy szép nyári délután megszökött a nevelő bácsi az iskolai könyvek elől, kiment az erdőbe leheveredett a fűre s átadta magát az édes henylésnek.

Nagyon sokáig feküdhett itt, mert mikor hazament nem talált otthon senkit, csak a jó öreg Erzsók nénit, de az is már a holmiját rakta össze, hogy eltávozzék.

Ettől tudta meg Ferike, hogy milyen szomorú sorsnak néz ő most elébe.

Óriási vihar támadt, a jég elverte az egész ideit termést, úgy hogy nem volt mit learatni.

A Ferike papája nem tudta befizetni adósságait, rája törtek a hitelezők s mindenét elvették.

Ennek pedig igen szomorú következményei lettek.

Édes atyja szegényében öngyilkos lett, édes anyja pedig bánatában nagy beteg lett s meghalt — Ferike pedig egyedül maradt a nagy világon.

Rokonai nemcsak, hogy nem vették magukhoz, hanem még rá sem hederítettek. Féltéken kopogtatott hát be ismerőseihez, de azok hallani sem akartak róla, mert tudták nagyon jól, hogy milyen rossz gyermek.

S ő az előbb még oly büszke, gazdag Ferike koldulni kényszerült!

De hiába kért, hiába könyörgött, nem használt az semmit. Végre kifáradva a sok barangolástól szomorúan ült le a templom előtti lépcsőre s onnan bámult a járóelökre.

Mindenki a maga dolgával volt elfoglalva a Ferike bajával nem törődött senki sem. Pedig olyan éhes volt szegényke! Egész nap alig evett egy harapás kenyeret. S a mikor azután elgondolkozott azon, hogy hol fog ő már most hálni, ki fog neki kenyeret adni, még szomorubb lett s sirni kezdett.

A mint ott sirdogált egy barátságos, nyájas arcú ember megsajnálta, oda ment hozzá s megkérdezte tőle.

— Mi a neved gyermekem?

— Ferikének hívtak odahaza.

— Hát szüleid hol vannak?

— Ott — felelé busan Ferike a temető felé mutatva.

— Szegény gyermek s nem néz rád senki sem! Jer velem ne félj semmit, magamhoz vesz-

lek; dolgozni fogsz nálam és megkapod érte a béredet, nos, eljössz-e!

— Vigyen el hát kedves bácsi, — szól Ferike, mert nagyon éhes vagyok!

— No ezt a beszédet már szeretem, mondja az idegen, azzal kézen fogta Ferikét és elvitte magával haza. — Ez a nyájas idegen megasztalos mester volt s így Ferikének sokat kellett dolgozni.

Ez pedig nagyon nehezen esett neki. Hogy is ne!

Hiszen ő olyan gyenge volt!

Az ő kezeckéi nem voltak durva munkához szokva.

De panaszkodni még sem volt szabad, mert jól bántak vele.

Mikor este felé azasztalos felesége megmutatta neki a helyet a hol ezentúl hálni fog, Ferike olyan szomorú lett egyszerre.

Eszébe jutottak drága szülei, kiknek körében olyan igazán boldognak érezte magát, míg most milyen elhagyatott, árva, milyen boldogtalan.

Oh, ezerszer megbánta már, hogy szófogatlanlanságával, engedelmelenségeivel megbántotta szüleit.

Ugy szeretne volna látni, de e kívánsága már többé nem teljesülhetett a földön.

Leborult ágyacskája előtt s így imádkozott:

„Édes jó Istenkém, hallgasd meg imámat, végy fel engem is magadhoz, hadd lehessen én is szeretett szüleim mellett. Amen.“

De ezt az utolsót már alig tudta kimondani, annyira erőt vett rajta a fájdalom.

Aztán hirtelen eszébe jutott valami; s felvette kis köpenykéjét s ki ment a szobából, ki a városból egészen a temetőbe.

Ott felkereste boldogult szüleinek sírját ráborult s sirt, sirt nagyon keservesen.

Mikor felállott s haza akart menni, már egészen setét lett.

Ferikén hideg borzongás futott keresztül mindenünnen kísérteteket lát kikelni a sírokból, a kik fehér lepedőben közelednek feléje, kinyújtják hosszú, csontos karjaikat s gunyosan mutatnak Ferikére, ezt susogva egymás között: „Nézzétek csak, nézzétek, itt van az a rossz fiu, a ki megvetette a szegényeket!“

Ferike ijedten sikoltott fel és egész erejéből futni kezdett.

A kísértetek mind utána mentek, folyton ezt susogva: „Nézzétek csak, nézzétek, itt fut az a rossz fiu, a ki megvetette a szegényeket.“

Mikor a városba ért ott is azt sugta bugta fülébe minden ház: „Itt szalad a rossz Ferike, itt szalad a rossz Ferike.“

Azasztalos házához akar futni, de nem tudta merre van.

Kétségbeesetten kiáltott fel: „Hát már most merre menjek, kihez forduljak, Istenem!“ Szegény gyermek. A fáradság, az ijedtség annyira elgyengítették, hogy össze roskadt.

De az isteni gondviselés nem feledkezett meg róla s a mikor a kísértetek feléje nyultak karjaikkal, hogy magokkal ragadják, egyszerre csak ismerős hangok ütötték meg fülét! Mari a szobaleány kiáltott: „Ferike, Ferike, hol van, a nevelő bácsi már egy jó órája keresi!“

Ferike megmozdul, megdörzsöli szemét és felébredt!

Tehát csak álmodott! Oh hogy megörült ennek. De nem akart hinni szemének. Csaknem repült szüleihez. Megvoltak azok mind egészségesen. Ferike össze-vissza csókolja majd anyja, majd apja kezét s aztán így szólt:

— Ah kedves szüleim, megtudnak-e nekem bocsátani, nekem, a rossz Ferinek? Ne haragudjanak reám, nem leszek többé a régi.

Szülei meglepetve néztek rá.

Aztán a nevelő bácsihoz fordult, ki tanuja volt az egész jelenetnek.

— Nevelő bácsinak is sokat vétettem, de higgye el, hogy ezután nem fogok okot adni a panaszra!

S Ferike valóban beváltotta szavát. Egészen megjavult. S ha szegény ember jött a házhoz egy kis alamizsnáért, Ferike örömmel adott neki egy-két fillérkét megtakarított pénzecskéjéből. Szorgalmasan tanult s aztán szabad óráiban, ha

a nevelő bácsi megegyedte, vigan játszott gazdagokkal és szegényekkel egyaránt.

Ma már Ferike felnőtt ember. Szorgalmával fényest állás vívott ki magának. S ha a téli estéken maga köré gyűjté gyermekeit és elmesélt nekik az ő ifjúkori életéből egyet-mást, ilyenkor mindig hozzátette: „Kedves gyermekeim, ne vessétek meg a szegényeket!“

A kutya meg a macska.

Egyszer házasodtak a kutyák, nagy lakodalmat csaptak. A juhász kutya volt a szakács. Föltette a sok csontot, sütötte, főzte, aztán odahívta a komondort kóstolgatni. Kóstolta a komondor, kóstolta, egyszerre csak azt mondja:

— Ejnye, komám, nincsen abban semmi fűszerszám, így nem lehet megenni.

Keresi a juhász kutya a fűszerszámot, hogy majd tesz bele, de egy köröm alá való az nem sok, annyi se volt a háznál.

— Hamar menjen el valaki a boltba!

Csak hogy ki menjen? Kutya el nem mehet, az nem hagyhatja itt a lakodalmat. Meglátják kint a lovat. Oda szalad hozzá az egyik kutya:

— Szaladj el hamar, ló pajtás, a boltba fűszerszámért, nem tudunk főzni.

— Nem szaladhatok, kutya pajtás, mindjárt itt lesz a gazdám, szántani kell.

Szalad a kutya tovább, meglátja a tehenet.

— Fuss el hamar, tehen pajtás, a boltba egy kis fűszerszámért, nem tudunk főzni.

— Nem futhatok, kutya pajtás, már várnak otthon, meg akarnak fejni.

Szalad a kutya még tovább, meglátja a macskát, a mint hosszúra nyulva lépegett a mezőn.

— Hová, háová, macska pajtás?

— Megyek egerészni.

— Ne menj egerészni, inkább szaladj el a boltba fűszerszámért, nem tudunk főzni.

— Nem bánom, kutya pajtás, elszaladok érte.

Szalad a cizca a boltba, kimérik neki a fűszerszámot, ballag vele vissza a kutyákhoz. A mint ballag szörnyen csiklándozta a fűszerszám az orrát s mivel az nap még egy árva egeret se fogott és nagyon éhes volt, gondolta magában:

— Csipek egy kicsit a fűszerszámából, azt csak nem veszik észre.

Le is csipett egy kicsit, aztán ment tovább. Megint gondolta.

— Csipek én még egy kicsikét, marad a kutyáknak még elég.

Avval megint csipett egy kicsit és addig-addig csipegetett a fűszerszámából, míg utoljára csak egy iczi-piczi kis darabka maradt belőle.

Akkorra már közel volt a kutyákhoz. Szégyelte magát a macska, hogy csak ilyen piczurkát vigyen.

— Jaj gondolta magában, ezt már csak nem adhatom oda, inkább megeszem egészen.

Aztán megette. Vége volt a fűszerszámnak.

A kutyák már messziről meglátták. Szaladtak mind ki eléje és kiabáltak:

— Hozza a macska a fűszerszámot! Hozza a macska a fűszerszámot!

— Dehogyan hozom, azt mondta a macska; nem adott a boltos.

Az agár ott állt mellette, megérezte a macskán a fűszerszám szagát és azt kiáltotta a többi kutyának:

— Hazudik a macska, mert megette a fűszerszámunkat, most is érzik a szaga rajta.

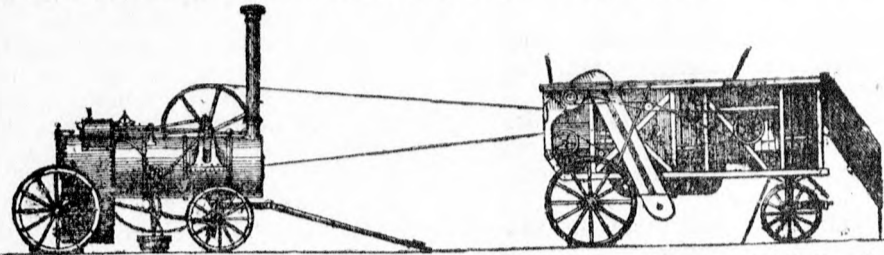
No iszen több se kellett a kutyáknak. Neki a macskának, hogy majd leszedik a bőré. Csak hogy a cizca nem hagyta ám magát! Ott volt egy magas fa, arra hirtelen fölugrott és onnan morgott le a kutyákra.

Ezek egy earabig lesték lesték, mikor szállt le már a fáról s mikor látták, hogy a macskának semmi kedve sincs hozzájuk lesétálni, belemenk a lakodalmas házba aztán fűszerszám nélkül ették meg a csontot.

Azóta haragszik úgy a kutya a macskára.

Ujjonnan nyitott
GAZDASÁGI GÉPMŰHELY ÉS ÉRCZÖNTÖDE.

Van szerencsém a t. n. é. földbirtokos és gazdaközönsséggel tudatni hogy, Debreczen szabad kir. városában **N. Hatvan utca 1529. szám** alatt egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gazdasági gépműhelyt és érczöntödét nyitottam,

melyben elvállalok, minden a gépészethez tartozó munkálatokat, gőzmozdonyokban **UJ TŰZSZEKRÉNYEKET, GÖZHENGER FURÁSOKAT, GŐZDUGATYUKAT, SZIVATYUS KUTAKAT ÉS TŰZI FECSKENDŐKET**, mindennemű rézöntéseket, malom munkálatokat és azok berendezéseit, gép- és malom-tengelyek esztergálásait. Nem kimélve a költséget, egy oly nagy vasesztergát állítottam fel, a melyen 8 méter hosszú vas rudakat is meglehet esztergálni. —

Továbbá bátor vagyok ajánlani a saját szabadalmamat képező a legjobbnak bizonyult több nagy uradalmak által bizonyítványokkal elismert és iparkialításokon érmeikkel és okmányokkal kitüntetett „kettős működésű Pótszalmarázok” készítését és szállítását bármely nagyságu és szerkezetű gőzcséplő gépekre azokat nyomtatott utasításaim szerint bármely gépész is könnyen felszerelheti, avagy azoknak feltevését saját munkásmommal is eszközölhetem.

Kapcsolatosan gépműhelyemet és Érczöntödémet oly helyen állítottam fel, a hol **BALLA MIHÁLY** úrnak is saját és jól berendezett gépraktára van a hol minden a gazdaságok számára szükséges gépek és eszközök jutányosan kaphatók. Kérve a t. n. é. gazdaközönsség becses pártfogását maradtam kiváló tisztelettel

Nagy János,

gépésmester és gépműhely tulajdonos.

TÓTH BELA
gyógyszertára a „Megváltóhoz”
DEBRECZENBEN.

Ajánlja első kézből gyári raktárát, bel- és külföldi, valamint saját készítésű gyógyszer különlegességeit, u. m.:

Valódi angol, francia, német és belföldi illatszereit és virágillatu pipere-szappanait.

Fay és Lohse-féle Veloutine és lihom, Corylopsis, Simon, Lechner, B. Sarah, Cocus dió, Blaha Lujza, Java, Ravissante Vértessy és párisi stb. stb.

Arcz- és hajporait

rózsá, fehér és sárgás színben, valamint Crémek, hajvizek, hajkenőcsök és mosdóvizek stb. nagybani RAKTÁRÁT.

Dr. Kellner Elek
specialista,

a gyomor és bélbetegségekben

Rendel: d. e. 8—9-ig,
„ d. u. 2—4-ig.

Lakása:
Széchenyi-utca 1772. sz.

SZÖNYEGEK,

Függöny, ággy- és asztalterítők

butor szövetek, viaszkos vásznak,
takarók és lópokróczok

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

Nagy téli posztó-kendők raktára

bev
seb

Üzlet nagyobbitás.

Elhatároztam magamat, hogy áruimat, u. m.:

Vásznakat, zefireket, kávé-teritékeket, fekete és színes selyem-kendőket,

nyakkendőket és esőernyőket, különösen

férfi kalapokat, — téli sapkákat, férfi, női és gyermek cipőket, házi cipőket és papucsokat, bőröndöket, fehérneműeket, férfi és női ingeket, háló-pongyolkákat, kész színes lengyelkéket és kötényeket, finom téli trikókat,

NŐI és GYERMEK HARISNYAKAT, diszárak, tajtékpipák, zsebkécek, zsebtárczák, nagy pénzes erszények és nagyon sok itt fel nem sorolható

férfi- és női-cikkeket olcsó árak mellett

bocsátom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Az árakat oly annyira leszállítottam, hogy

teljesen gyári árakat számítok

és így helyben csakis nállam vásárolható legolcsóbban.

Szíves tömeges pártfogást kér mély tisztelettel

SCHÖNBERGER VILMOS,

DEBRECZEN, a városháza alatt.

Üzlet nagyobbitás.

Nagy téli posztó-kendők raktára

Nagy tajték-pipák raktára

Férfi- és gyermekruha feltünő olcsó áron.

Üzlethelyiségem áthelyezése előtt állván, **du** raktáramban felhalmazott

500 őszi öltöny	7 forinttól feljebb.
1500 téli kabát	7 " " "
750 nadrág	2 frt 50 krtól " "
436 Mikádó kabát	5 forinttól " "
452 őszi felöltő (Überzieher)	6 " " "
400 férfi Mentsikoff	7 " " "

Fiu és gyermek-öltönyök, köpenyegek, Vizhatlan Loden-köpenyegek. Városi és utazó bundák szőrmevel béleelve s még számos más cikk.

mindezt az eddigi árak fele részén

bocsátom m. t. vevőim rendelkezésére.

Senkise mulassza el felhasználni e ritka alkalmat.

Különösen felhívom a n. é közönség figyelmét

FÉRFI SZABÓ ÜZLETEMRE

melyben a leggondosabb kiválasztással eszközölt őszi és téli hazai és külföldi szövet

bevásárlásaim folytán a legújabb divat szerint a legizlésebben készül el mindennemű férfi és gyermek ruha.

Kitünő szabás! — Mérsékelt árak! — Jó munka!

Tisztelettel

Fényes Mór,

férfi szabó üzlete főtér Miklós-utca sarkán, a vármegyeházzal szemben.

Eladó,

kedvező feltételek mellett, a Petőfy emlék táblával ki-tüntetett a népkerttel szemben levő 3484. számú ház, mely bár miféle üzleti célra is igen elő-nyösen használható,

a homok kertben egy szép fekvésű szőlő sétányal diszkert-tel a rajta levő villaszerű lakó-házzal, melyben állandóan lak-nak mivel a vasut közelében van, mindkét épület 8 és 10% tiszta jövedelmet biztosít.

Ertekezni lehet

Bornyász József.

Nagyvárad-utcai üzletében.

Jutányos szabott árakon

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

üzégnél:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

francia flanelek, Kasán, Moldon legújabb posztó, selyem és bársony

BLUZZOK,

SZÍNES és FEKETE SELYMEK,

MOSÓ VELEZSEK,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK

Gyermek ruhácskák és felöltők

Normalgyapju és pamut alsóingek

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

Brassói és Gácsi posztókban.

Jakobovits Henrik

szénraktárában.

DEBRECZEN.

Raktár: Főpiacz Pércsi-sor Tamássy K. ur gyógyszerháza és a főtözsde közt.

Ajánlja:

Bármily kályha fűtésre ki-tünően alkalmas kőszén 1 m. mázsa 1 frt 10 kr.

Szalón szén 1 m. mázsa 1 frt 50 kr.

Első rendű szagtalan porosz (Louisenglück) szén 2 frt.

Nagyobb vételnél megfelelő en-gedmény.

Megrendelések ingyen házhoz szállítva.

Legnagyobb raktár!

legolcsóbb beszerzési forrás!

eredeti gyári árak mellett

PORCELLAN KÁLYHÁK és kandelók a continensen elismert legjobb (budweisi) gyártmányban, minőségért és fűtőképességért jótállás.

FRIEDLANDI TÖLTŐ rendszerű vaskálykák.

MEIDINGI rendszerű köpenyes kályhák.

VILÁGÍTÓ két henger-rendszerű (Kren szabadalma) kályhák köpennyel, legnagyobb anyag megtakarítás mellett, legmagasabb fokú fűtőképességgel.

SZÉN- és FATARTÓ kosarak fényezve.

KÁLYHAELŐK bronz és nikl kivitelben.

Mosó facsaró és mangorló gépek, legtökéletesebb rendszerekben.

Vasbutorok és fürdő-kádak, konyhafelszerelések, épület és butorvasalások, szerszámok, minden iparágakhoz francia és angol gyártmányokban.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

DITMAR-LÁMPÁK

minden világítási célra!

Asztali-lámpák, Függő-lámpák, Lusterek,
Fali-lámpák, Ampolnák és Utczai-lámpák.
Allvany- és Oszlop-lámpák Csipke-ernyőkkel.

Legnagyobb égő-gyártás.

Petroleumégők 4-től 130 gyertyafény erejéig.

DITMAR R. cs. és kir. szab. lámpagyárai Bécsben,

III., Erdbergstrasse 23., 25., 27. és III. Schwalbengasse 2., 3., 4.

Ditmar R. biztonsági szalon-petroleuma csakis a gyári raktárban
Budapest, fürdő- és nádor-utca sarkán kapható.

Ditmar-lámpát minden jónevű lámpaüzlet tart raktáron.

Kaszanyitzky Endre

előbb
KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.,

ajánlja a legnagyobb választékkal

újonnan berendezett

üveg, porcellán, lámpa,

berndorfi alpacca-, khina-ezüst,

evőszerek és konyha-eszközök

nagy raktárát

üveg ivó és liquer-készletek,

porcellán evő kávé, thea, fekete kávé
és mosdó készletek,

Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányu

asztali és függő lámpák,

nap, meteor és villám-égőkkel
gyári árak

és pontos kiszolgálattal mellett.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

Férfi s női betegségek,

mint bujaker, fekélyek, bőrkütegek, folyások és hólyaghurut a legidültebb alakban is, nem a közönséges hosszadalmas befecskendezésekkel, hanem

irrigáció által saját készülékeimmel s új gyógymódom szerint

vagy esetleg helyi endoskopikus kezeléssel is

alaposan s sikeresen

kezeltetnek, Strictureák, az aggkórban fellépő vizeletelési nehézségek, agybeszennyezés, valamint nemgyengességgel párosult gerinczbajok

galvano-mechanikai módon

sikeresen gyógyíttatnak.

Orfkéyek s az órának bedugnlása, valamint a szájszűrés orrnak büzsősége az általam feltalált s több 100 esetben kitűnő eredménnyel használt

orracsapkészülekeimmel

rövid idő alatt alaposan gyógyíttatnak.

Galandférgek, melyek a legerősebb kúrának ellenállottak, Németországban készült gyógyszeremmel 3 óra alatt gyökeresen eltávolíttatnak.

Dr. Fischer Adolf, orvos-sebész tudor, műt. s nőgyógyász, a „Nyilvános gyógyintézet”-nek rendelő főorvosa s speciálista 27 év óta.

Budapest, Ó-utca 5 sz. I. em. Rendel. d. u. 2-5-ig.

Csak díjazott levelekre válaszolok s gyógyszererekről is gondoskodom.

Alapított 1863-ben.

Világhírűek

Trimmel N. János

BÉCS mellett, VII. /3 Kaiserstrasse 74.
által készített és érmet nyert

kézi-harmonikumok

Mindenemű

zenehangszerek

NAGY RAKTÁRA:

Hegedűk, Cziterák, Fuvolák, Occarinok, Szájharmonikumok, Madár-művek stb. stb.

Ónjátszó s a hangban felülmulthatatlan svájci aczeljátékszerek, Zenealbumok, üvegek stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

III. é

D

Előfizetési ára

Megj

A

A mul
minisztertár
vós kitartás
lása nélkül
az ősi ha
ragaszkodó
melyeket a
táplálékkal

Es a s
ség már e
magyar par
badelvi pá
hogymai
meg tud fé
galmasság
gaszkodás
következete

Lehetn
politikájára
helytelenith
sel. Azokna
a reform m
lónak tartja
az időre va
ségek; eg
hat meg a
szigorú lelk
zetességgel
ton, a mely
lozta, s hog
meg a liber
a hogy azt

Es meg
következetes
netnek több

A DEBREC

A Kőbur

B a l m
mellett voltan
on „veterán h
Sebesült
domban. Feje
rakgatva min
kendőben hor

Köburg-
ezt a történet

A haza s
Köburg huszá
akkor messze
Két tiszt
s kikben legin
S k a l i m o v
vérek. Magyar
A kaszár
szelgették a v
szeretett magy
ség pusztit: a
német. Mind e
Es nekik tilt
védeni!

De azért

J
Alber